

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla powiatu
żuromińskiego**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – kwiecień 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	3
Wprowadzenie.....	5
Najważniejsze wnioski	7
I. Demografia	7
II. Sytuacja gospodarcza powiatu	7
III. Lokalne zasoby usług społecznych	7
IV. Pomoc społeczna	7
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	8
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	9
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie żuromińskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	14
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów Powiatu żuromińskiego w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	15
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	15
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	16
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców powiatu żuromińskiego	28
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	28
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów	30
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie żuromińskim	53
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	53
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	55
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	57
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	59

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	62
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu	63
Spis tabel	65
Spis wykresów	66

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

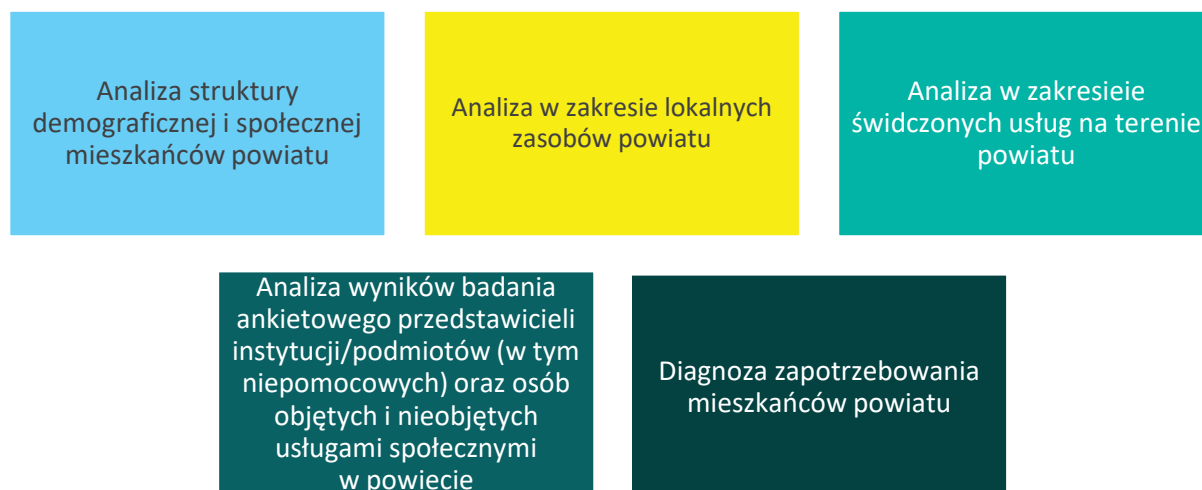
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy powiatu żuromińskiego. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie żuromińskim oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Powiat żuromiński zamieszkiwało na koniec 2023 roku 35 486 osób, z czego 18 009 stanowiły kobiety, a 17 477 mężczyźni. Spośród ogółu ludności 6 498 mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, 20 681 w wieku produkcyjnym, a 8 307 w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza powiatu

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej powiatu wynika, że jego dochody per capita były niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych również pozostawała poniżej wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W powiecie żuromińskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe ich liczba wynosiła 86, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Na terenie powiatu działały także 33 Koła Gospodyń Wiejskich, zaangażowanych w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu działały również spółdzielnie socjalne oraz warsztat terapii zajęciowej.

W powiecie żuromińskim funkcjonowało 9 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: 1 PCPR, 6 OPS, 1 DPS oraz 1 ŚDS. Na terenie powiatu działały także lokalne i powiatowe placówki wsparcia w tym: Kluby seniora, uniwersytet trzeciego wieku, schroniska dla osób bezdomnych, świetlica opiekuńczo-wychowawcza.

Wśród placówek niepomocowych na koniec 2023 roku funkcjonowało: 6 bibliotek, placówki służby zdrowia, 4 ośrodki kultury, centrum sportu.

W 2023 roku gminy powiatu żuromińskiego dysponowały 224 mieszkaniami komunalnymi, w tym 12 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 14 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 20 osób.

W ramach projektów gminy oferowały również usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie żuromińskim wskazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 roku ze świadczeń w tej formie skorzystało 569 osób. W tym samym okresie świadczenia finansowe otrzymało 430 osób.

W ramach struktury otrzymywanych świadczeń pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku należy wymienić:

- ubóstwo, które dotknęło 469 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 344 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 188 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 170 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 131 rodzin, w tym 20 rodzin niepełnych oraz 50 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu żuromińskiego przeprowadziły 1 148 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 799 rodzin, liczących łącznie 2 013 osób. Praca socjalna została skierowana do 934 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 064 osób. W tym samym roku zawarto 9 kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 8 307, co stanowiło 23,41% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 302 rodziny spośród osób starszych z czego 220 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 446 członków tych rodzin, co stanowiło 1,26% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu żuromińskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 43 osób na łączną kwotę 633 959 zł.

Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- uniwersytet trzeciego wieku
- Kluby seniora (w tym Klub senior+).

W ramach projektu gminy oferowały również usługi społeczne dla osób starszych w postaci opaski bezpieczeństwa.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu żuromińskiego dobrze wspierają osoby starsze (37% beneficjentów usług społecznych, 37% niekorzystających z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że w gminach powiatu żuromińskiego usługi oferowane osobom starszym są niewystarczające (38% beneficjentów usług społecznych, 32% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (47% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu żuromińskiego osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w powiecie żuromińskim zamieszkiwało 4 655 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 170 rodzin zamieszkujących gminy powiatu żuromińskiego, w których żyło łącznie 328 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 7 osób w kwocie 9 972 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 5 osobom na łączną kwotę 67 639 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 63 osoby na łączną kwotę 118 817 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 203 osób na łączną kwotę 353 409 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 18 świadczeń na łączną kwotę 149 856 zł dla 13 osób z niepełnosprawnościami.

W powiecie żuromińskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 95 043 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 153 560 zł.

W ramach projektów gminy oferowały również usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu żuromińskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (28% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu żuromińskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 32% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (37% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu żuromińskiego osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- pracy socjalnej
- teleopieki.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- opieka w domu organizowana przez gminę
- pomoc profesjonalisty (lub pomoc wolontariusza) w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 13 rodzinom, obejmującym 13 osób, co stanowi 0,04% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 12 osobom, na łączną kwotę 96 762 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowała wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i było to schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi prowadzone przez organizację pozarządową z 50 miejscami.

Wśród ankietowanych mieszkańców powiatu żuromińskiego zdanie, co do wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają, że gminy powiatu żuromińskiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (24% badanych), aniżeli dobrze wspierają (22% badanych). Z drugiej strony mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług częściej wskazują, że ich gminy dobrze wspierają osoby w kryzysie bezdomności (26% badanych), aniżeli źle wspierają (22% badanych).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu żuromińskiego są niewystarczające (41% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (43% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu żuromińskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w powiecie żuromińskim wskazuje, że w 2023 roku 188 rodzin było objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 4 rodziny, w których funkcjonowało 7 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 1 rodzinie, w której żyła 1 osoba.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 905 310 zł, a w przypadku narkomanii 69 831 zł. W 2023 roku przyznano 10 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 20 483 zł.

Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (oferujący 64 miejsca) prowadzony przez powiat
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez organizację pozarządową z 30 miejscami
- warsztat terapii zajęciowej.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu żuromińskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (25% beneficjentów usług społecznych, 32% niekorzystających z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu żuromińskiego są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 38% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (41% beneficjentów usług społecznych, 43% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu żuromińskiego korzystały z następujących usług:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie żuromińskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w powiecie żuromińskim, zamieszkiwało 6 498 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,31% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie, rodziny z dziećmi stanowiły 40,78% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 852 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 167 i stanowiły 34,65% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było

174 i stanowiły 36,1% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dzieci było 94 i stanowiły 19,5% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dzieci było 38 i stanowiły 7,88% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dzieci było 6 i stanowiły 1,24% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dzieci była 1 i stanowiły 0,21% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dzieci było 2 i stanowiły 0,41% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 146 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 403 osoby.

Powiat prowadził 1 placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, z której skorzystało 201 osób.

Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowała placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi w postaci świetlicy opiekuńczo-wychowawczej.

Wśród ankietowanych mieszkańców powiatu żuromińskiego zdania, co do wspierania rodzin z dziećmi są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają, że gminy powiatu żuromińskiego źle wspierają rodziny z dziećmi (29% ankietowanych), aniżeli dobrze wspierają (26% ankietowanych). Z drugiej strony mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług częściej wskazują, że ich gmina dobrze wspiera rodziny z dziećmi (28% badanych), aniżeli źle wspiera (25% badanych).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu żuromińskiego są wystarczające (28% beneficjentów usług społecznych, 33% niekorzystających z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (34% badanych) niż jest łatwe (24% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (32% badanych uznało, że jest łatwe, 24% badanych, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu żuromińskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie żuromińskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Ponad połowa (58% ankietowanych) badanych instytucji w gminach powiatu ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Ponad połowa (59% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie żuromińskim to: brak środków finansowych, brak partnerów społecznych oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 33% gotowe do 33% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 34% gotowe do 50% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 16% gotowe do 83% niegotowe.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (75% ankietowanych) słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS), i tę ideę ocenia pozytywnie. Spośród przedstawicieli badanych instytucji 75% ankietowanych przyznała, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

Jedna czwarta (25% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW POWIATU ŻUROMIŃSKIEGO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców powiatu żuromińskiego wyniosła 35 486 osób. Przyrost naturalny w powiecie był ujemny i kształtował się na poziomie -176 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne było ujemne i wynosiło -225 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,75% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie żuromińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	35 486	88 998
Gęstość zaludnienia	44	281,6
Przyrost naturalny	-176	-229
Saldo migracji	-225	237
Kobiety na 100 mężczyzn	103	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	6 498, 18,31%	17 872, 19,54%
w tym K	3 200	9 177
w tym M	3 298	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	20 681, 58,28%	51 577, 57,71%
w tym K	9 426	24 155
w tym M	11 255	27 402
Liczba i % osób 65+	8 307, 23,41%	19 569, 22,74%
w tym K	5 383	12 762
w tym M	2 924	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 41 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 72 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 128 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 30,4%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 23,41%, w tym dla kobiet 15,17%, a dla mężczyzn 8,24%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie żuromińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu w zł.	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody powiatu per capita	6 432,88 zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	2 065,05 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	85	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą w powiecie żuromińskim w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji powiatu, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody powiatu per capita były niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych również była niższa niż wskaźnik dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie żuromińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	86	283,5
NGO/ 1000 mieszk.	2,42	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	58,77%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	68,23%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące powiatu żuromińskiego w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO był on niższy od średniej województwa, natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych była wyższa od średniej wojewódzkiej, zaś niższa w wyborach parlamentarnych.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W powiecie żuromińskim funkcjonowało 9 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu żuromińskiego

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Wojska Polskiego 78, 26- 700 Zwoleń	Starostwo Powiatowe	10	6 765 463 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Warszawska 2, 09-320 Biezuń	Urząd gminy	6	3 595 011 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Adama Mickiewicza 7B, 09-310 Kuczbork	Urząd gminy	5	3 255 143 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko Gminny ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Zielona 10, 09- 304 Lubowidz	Urząd gminy	4	7 059 133 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Poniatowskiego 1, 09-317 Lutocin	Urząd gminy	5	2 962 826 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Władysława Reymonta 2, 09- 135 Siemiątkowo	Urząd gminy	11	3 002 666 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Lidzbarska 27, 09-300 Żuromin	Urząd gminy	26	10 138 652 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Dom Pomocy Społecznej w Bądzynie	Bądzyn 75, 09-304 Lubowidz	Starostwo powiatowe	43	4 382 632 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Kościuszki 2, 09-300 Żuromin	Caritas Diecezji Płockiej	11	826 347 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS powiatu żuromińskiego.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowały: 1 PCPR, 6 OPS, 1 DPS, 1 ŚDS. Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowała także jednostka wsparcia prowadzona na zlecenie powiatu i była to placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z której skorzystało 201 osób.

W gminach powiatu żuromińskiego funkcjonowały także inne placówki wsparcia: Kluby seniora, uniwersytet trzeciego wieku, schroniska dla osób bezdomnych, świetlica opiekuńczo-wychowawcza.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu żuromińskiego

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (powiat żuromiński)	33	86	2	0	0	0	1
Biezuń	3	17	0	0	0	0	0
Kuczbork-Osada	3	9	0	0	0	0	0
Lubowidz	11	10	1	0	0	0	0
Lutocin	4	5	0	0	0	0	0
Siemiątkowo	1	15	0	0	0	0	0
Żuromin	11	30	1	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W powiecie żuromińskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 86, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Funkcjonowały także 33 Koła Gospodyń Wiejskich angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu funkcjonowały także spółdzielnie socjalne oraz warsztaty terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu żuromińskiego według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (powiat żuromiński)	86/71	15	5	2	2	0	36	6	1	1	0	2	1	0	0	0
Biezuń	17/14	3	1	0	0	0	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuczbork-Osada	9/7	2	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lubowidz	10/7	1	0	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lutocin	5/5	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Siemiątkowo	15/14	3	0	0	0	0	8	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Żuromin	30/24	5	4	1	2	0	6	2	0	1	0	2	1	0	0	0

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych x [dostęp 1.12.2024].

W powiecie żuromińskim w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 86 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 71 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie powiatu były te o charakterze bezpieczeństwa, sportowym oraz rozwoju lokalnego.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu żuromińskiego

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	ul. Mławska 5, 09-320 Biezuń	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży
Biblioteka Publiczna Miejsko - Gminna	ul. Mławska 7, 09-320 Biezuń	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Miejsko-Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bieżuniu	ul. Zacisze 2, 09-320 Biezuń	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Kuczborku - Osadzie	ul. Adama Mickiewicza 7 D, 09-310 Kuczbork-Wieś	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Kultury w Kuczborku-Osadzie z filią w Zielonej	ul. Mickiewicza 7D, 09-310 Kuczbork	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej - Gminny Ośrodek Zdrowia w Kuczborku	ul. Mickiewicza 7 d, 09-310 Kuczbork-Osada	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Lubowidzu	ul. Zielona 10, 09-304 Lubowidz	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Zdrowia w Lubowidzu	ul. Podświętna 14, 09-304 Lubowidz	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Żeromskiego 2, 09-317 Lutocin	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Żeromskiego 2 A, 09-317 Lutocin	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Reymona 2, 09-135 Siemiatkowo	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Kultury	ul. Kwiatowa 4, 09-135 Siemiatkowo	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Gminny Ośrodek Zdrowia w Siemiatkowie	09-135 Siemiatkowo	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Żuromińskie Centrum Kultury w Żurominie	plac Józefa Piłsudskiego 27, 09-300 Żuromin	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ¹	Gmina Żuromin	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna w Żurominie	ul. Warszawska 4, 09-300 Żuromin	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne, czytelnictwo
Powiatowe Centrum Sportowo – Rekreacyjne w Żurominie	ul. Wyzwolenia 61, 09-300 Żuromin	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe, rekreacyjne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów Gmin na terenie powiatu żuromińskiego.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie powiatu żuromińskiego. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowały: 6 bibliotek, placówki służby zdrowia, 4 ośrodki kultury, centrum sportu.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminach powiatu żuromińskiego w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://lekarzebez kolejki.pl/placowki/zuromin/mazowieckie> (Dostęp 18.12.2024 r.)

i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	975	2 026
- świadczenia pieniężne	430	1 254
- świadczenia niepieniężne	569	1 162
Liczba rodzin	681	1 975
Liczba osób w rodzinach	1 857	3 996

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu żuromińskiego (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	26,15%	36,05%
- w wieku produkcyjnym	61,64%	44,71%
- w wieku poprodukcyjnym	12,21%	19,24%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	64%	49,49%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	36%	50,51%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu żuromińskiego (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie żuromińskim pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie niepieniężnej skorzystały 569 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie finansowej otrzymało 430 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Ubóstwo	469	928	68,87%	49,97%
Sieroctwo	1	2	0,15%	0,11%
Bezdomność	13	13	1,91%	0,7%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	86	443	12,63%	23,86%
- w tym wielodzietność	66	363	9,69%	19,55%
Bezrobocie	344	1 007	50,51%	54,23%
Niepełnosprawność	170	328	24,96%	17,66%
Długotrwała lub ciężka choroba	188	332	27,61%	17,88%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	131	510	19,24%	27,46%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
- w tym rodziny niepełne	20	64	2,94%	3,45%
- w tym rodziny wielodzietne	50	272	7,34%	14,65%
Przemoc domowa	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	4	7	0,59%	0,38%
Narkomania	1	1	0,15%	0,05%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0,29%	0,11%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	6	13	0,88%	0,7%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo, które dotknęło 469 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 344 rodziny
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 188 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 170 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 131 rodzin, w tym 20 rodzin niepełnych oraz 50 rodzin wielodzietnych.

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie żuromińskim 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	0	275
- świadczenia pieniężne	0	193
- świadczenia niepieniężne	0	101

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba rodzin	0	287
Liczba osób w rodzinach	0	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu żuromińskiego (MRiPS-03R).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	0%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	0%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	0%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	0%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	0%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu żuromińskiego (OZPS).

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 95 osobom na łączną kwotę 596 067 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymały 83 osoby na sumę 554 634 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 12 osobom na kwotę 41 433 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 103 osobom na łączną kwotę 250 650 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 103 zasiłki o wartości 217 460 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 10 zasiłków na łączną kwotę 20 483 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 7 zasiłków na sumę 9 972 zł.

W 2023 roku gminy powiatu żuromińskiego udzieliły wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 5 osób na łączną kwotę 18 000 zł. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 2 świadczeń na łączną kwotę 8 000 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 336 osobom na łączną kwotę 370 782 zł.

W 2023 roku gminy powiatu żuromińskiego udzieliły wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 163 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 353 264 zł. Gminy w powiecie żuromińskim przeznaczyły w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 32 562 299 zł, w tym w budżecie OPS 30 013 431 zł. Powiat przekazał na potrzeby pomocy społecznej kwotę 6 860 506 zł, z czego budżet PCPR wyniósł 6 765 463 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gminy powiatu żuromińskiego dysponowały 224 mieszkaniami komunalnymi, w tym 12 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 14 wniosków o przyznanie mieszkania

komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 20 osób. Odnotowano 1 wyrok eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego.

Na terenie powiatu funkcjonował dom pomocy społecznej zapewniający 64 miejsca, z których korzystało 65 osób. W sumie zatrudniano tam 43 osoby. Łączny koszt funkcjonowania placówki wyniósł 4 382 632 zł. W 2023 roku gminy przeznaczyły na pobyt w domu pomocy społecznej dla 17 osób kwotę 746 396 zł.

Powiat zlecał też prowadzenie środowiskowego domu samopomocy, który zapewniał 30 miejsc, z których korzystały 33 osoby. W sumie zatrudnionych było w nim 11 osób. Prowadzenie placówki kosztowało 826 347 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu żuromińskiego przeprowadziły 1 148 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 799 rodzin, liczących łącznie 2 013 osób. Praca socjalna została skierowana do 934 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 064 osoby. W tym samym roku zawarto 9 kontraktów socjalnych.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 8 307, co stanowiło 23,41% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 302 rodziny spośród osób starszych, z czego 220 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 446 członków tych rodzin, co stanowiło 1,26% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu żuromińskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 43 osób na łączną kwotę 633 959 zł.

Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- uniwersytet trzeciego wieku
- Kluby seniora (w tym Klub senior+).

W ramach projektu gminy oferowały również usługi społeczne dla osób starszych w postaci opaski bezpieczeństwa.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w powiecie żuromińskim zamieszkiwało 4 655 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 170 rodzin zamieszkujących gminy powiatu żuromińskiego, w których żyło łącznie 328 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 7 osób w kwocie 9 972 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 5 osobom na łączną kwotę 67 639 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 63 osoby na łączną kwotę 118 817 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 203 osób na łączną kwotę 353 409 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 18 świadczeń na łączną kwotę 149 856 zł dla 13 osób z niepełnosprawnościami.

W powiecie żuromińskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 95 043 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 153 560 zł.

W ramach projektów gminy oferowały również usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 13 rodzinom, obejmującym 13 osób, co stanowiło 0,04% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 12 osobom, na łączną kwotę 96 762 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowała wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i było to schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi prowadzone przez organizację pozarządową z 50 miejscami.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w powiecie żuromińskim wskazała, że w 2023 roku 188 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 4 rodziny, w których funkcjonowało 7 osób. Narkomania występowała jako powód udzielenia pomocy społecznej w 1 rodzinie, w której żyła 1 osoba.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 905 310 zł, a w przypadku narkomanii 69 831 zł. W 2023 roku przyznano 10 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 20 483 zł.

Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (oferujący 64 miejsca) prowadzony przez powiat
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez organizację pozarządową z 30 miejscami
- warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku, w powiecie żuromińskim zamieszkiwało 6 498 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,31% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie, rodziny z dziećmi stanowiły 40,78% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 852 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 167 i stanowiły 34,65% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 174 i stanowiły 36,1% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 94 i stanowiły 19,5% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 38 i stanowiły 7,88% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 6 i stanowiły 1,24% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi była 1 i stanowiły 0,21% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 0,41% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 146 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 403 osoby.

W 2023 r. w gminach powiatu żuromińskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 513 dzieci, co stanowiło koszt 380 397 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 514 osobom, co dotyczyło 287 rodzin, w których było 1 221 osób, na które przeznaczono 389 229 zł.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 6 asystentów rodziny objęto 40 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 248 140 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 20 942 098 zł. W gminach powiatu żuromińskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 4 500 zł. Na wspieranie rodziny w powiecie żuromińskim przeznaczono 225 368 zł.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 987 452 zł.

Powiat prowadził także 1 placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z której skorzystało 201 osób.

Na terenie powiatu żuromińskiego funkcjonowała placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi w postaci świetlicy opiekuńczo-wychowawczej.

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w powiecie żuromińskim w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie żuromińskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	X

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu żuromińskiego.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU ŻUROMIŃSKIEGO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców powiatu żuromińskiego wyniosła 600 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

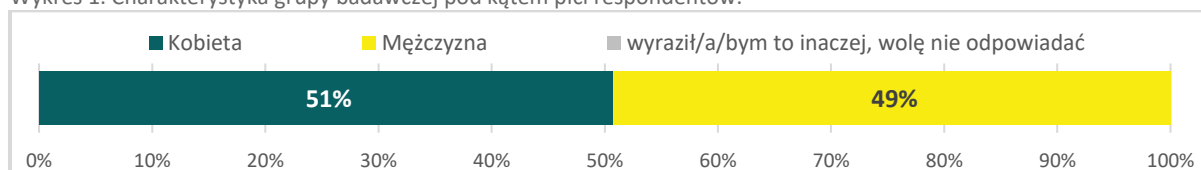
W badaniu mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

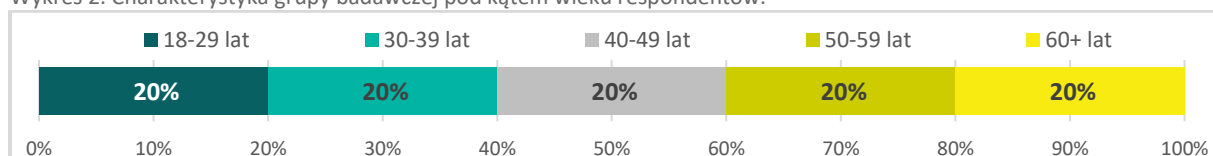
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 51% badanych).

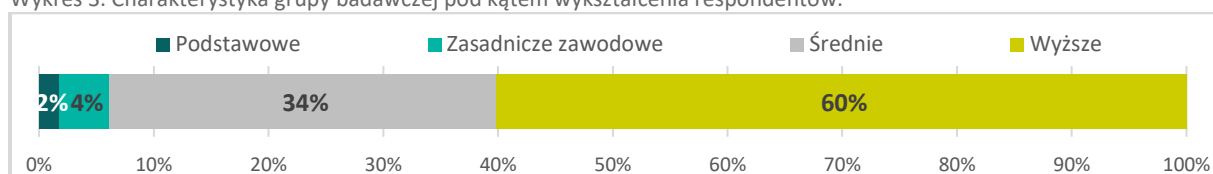
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

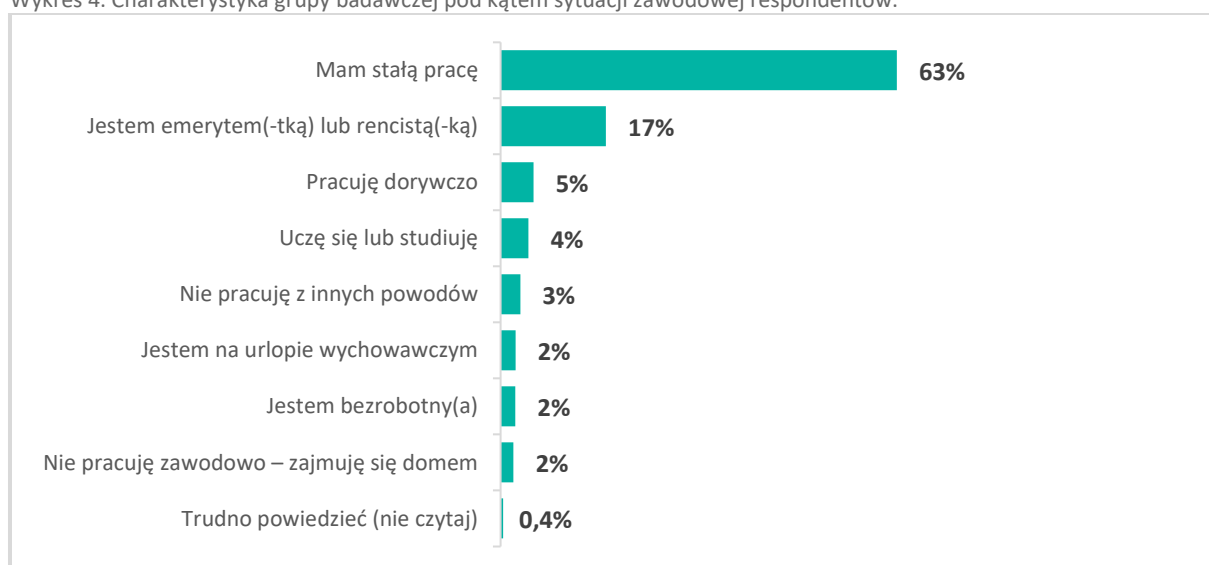
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (60% badanych) i średnim (34% badanych).

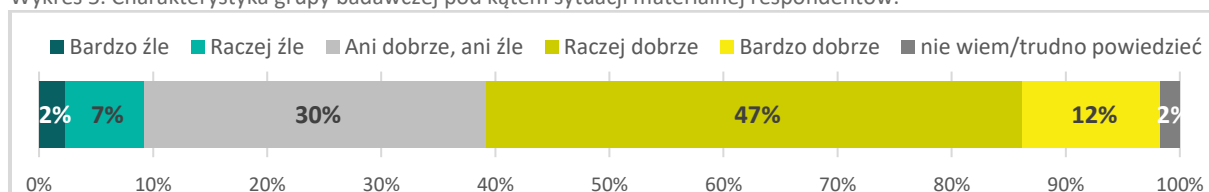
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów wskazuje na przeważającą grupę osób posiadających stałą pracę (63% badanych).

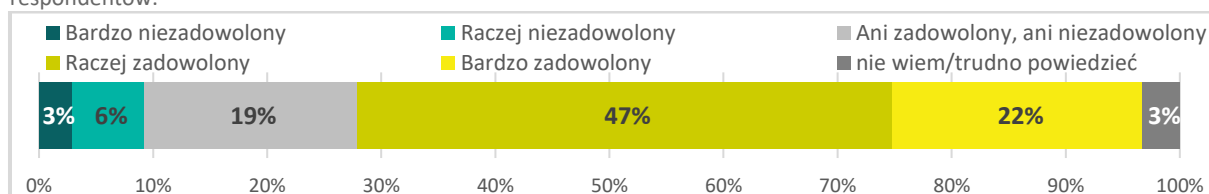
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (47% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (30% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gmin przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

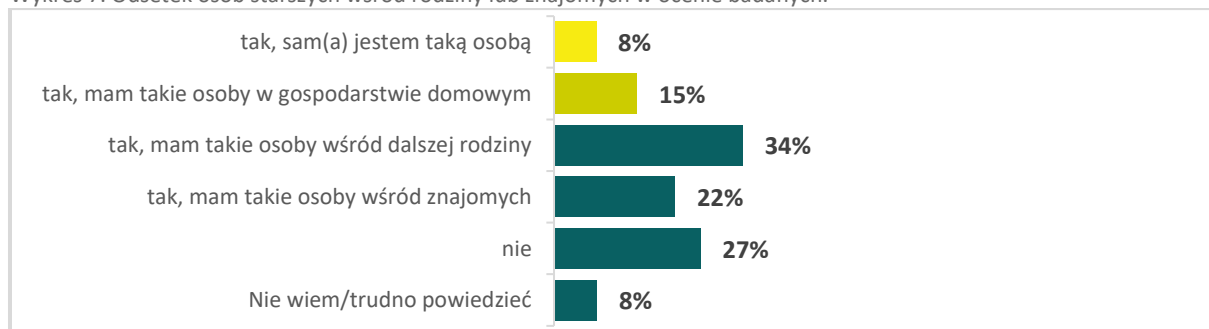
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (47% badanych) oraz bardzo zadowoleni (22% badanych) z zamieszkiwania na terenie gmin powiatu żuromińskiego.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego realizowanych usług społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

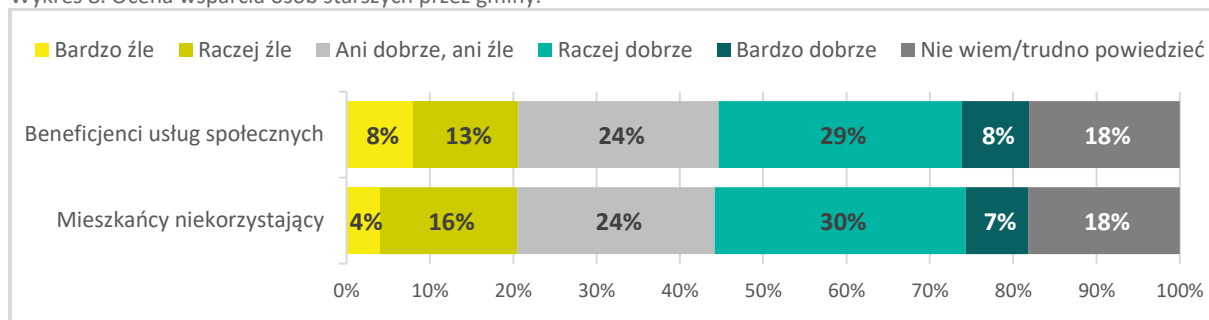
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 8% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 15% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 22% wśród znajomych.

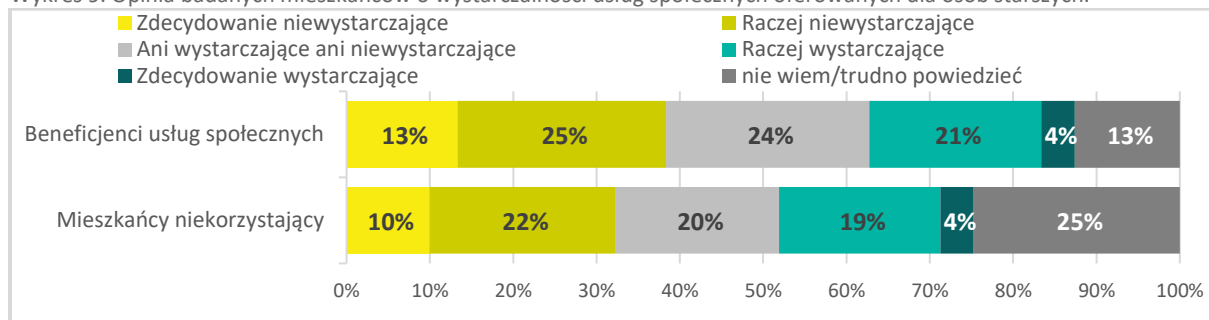
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu żuromińskiego dobrze wspierają osoby starsze (37% beneficjentów usług społecznych, 37% niekorzystających z nich).

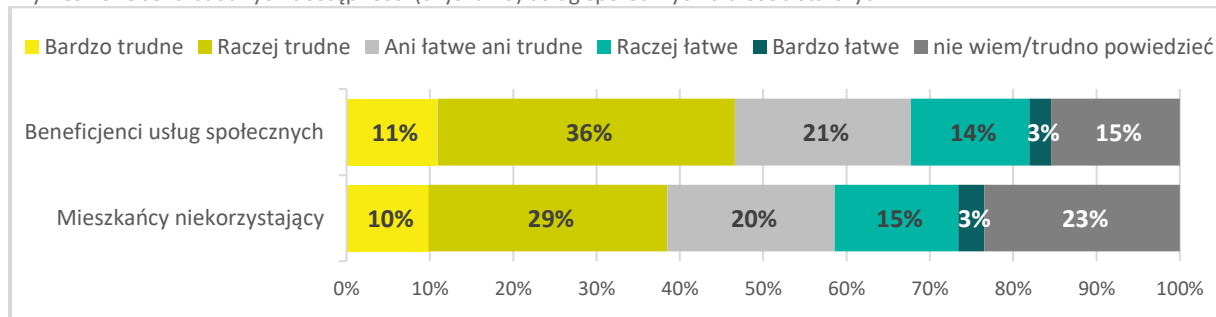
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że w gminach powiatu żuromińskiego usługi oferowane osobom starszym są niewystarczające (38% beneficjentów usług społecznych, 32% niekorzystających z nich).

Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (47% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

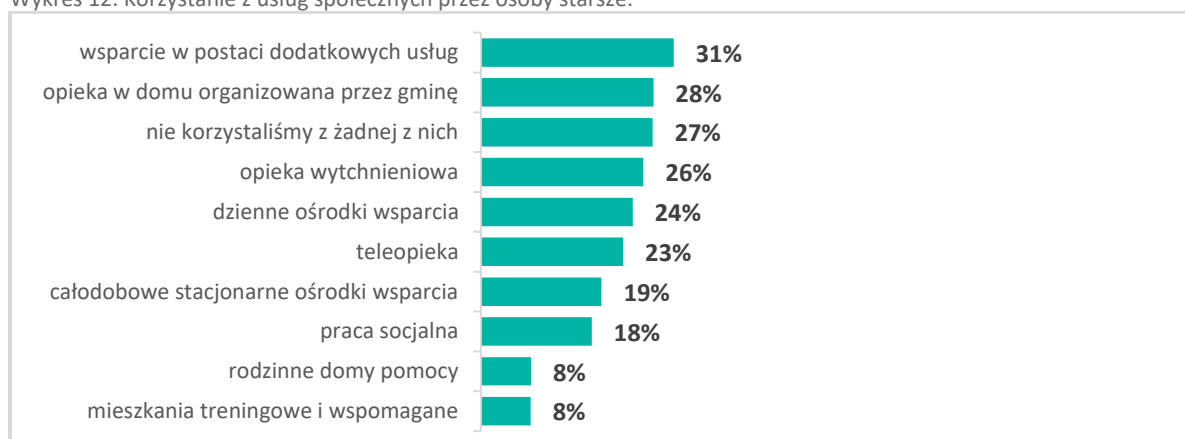

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

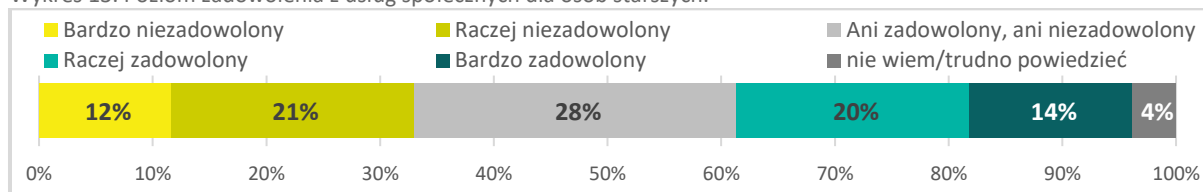

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminach powiatu żuromińskiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

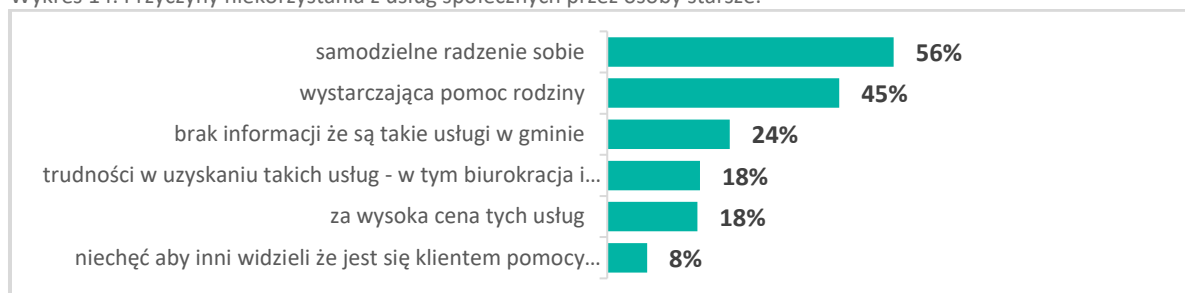
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdania mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego są podzielone, co do poziomu zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych. (34% zadowolonych do 33% niezadowolonych).

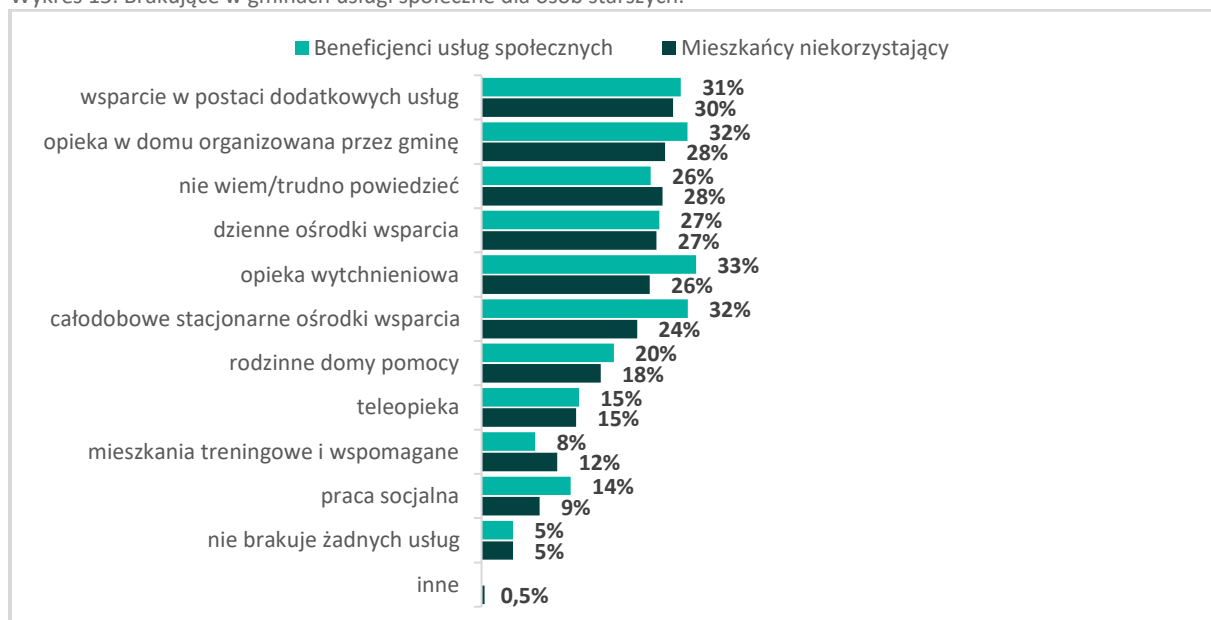
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (56% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (45% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (24% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

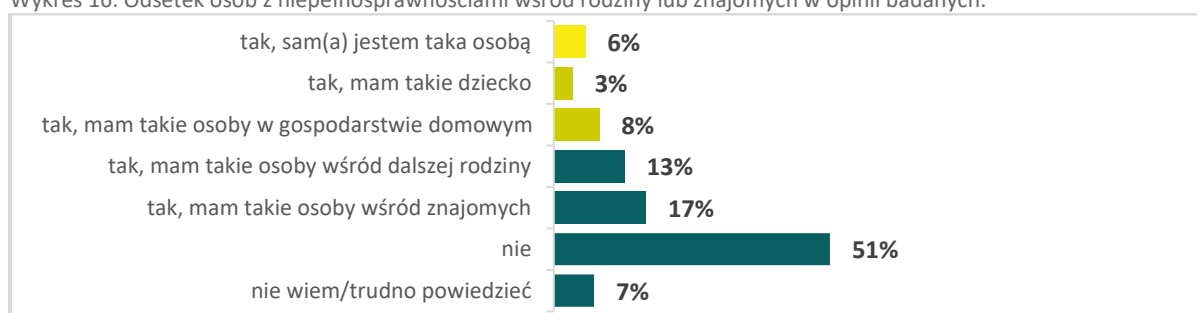
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu itp.)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzienne ośrodki wsparcia.
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

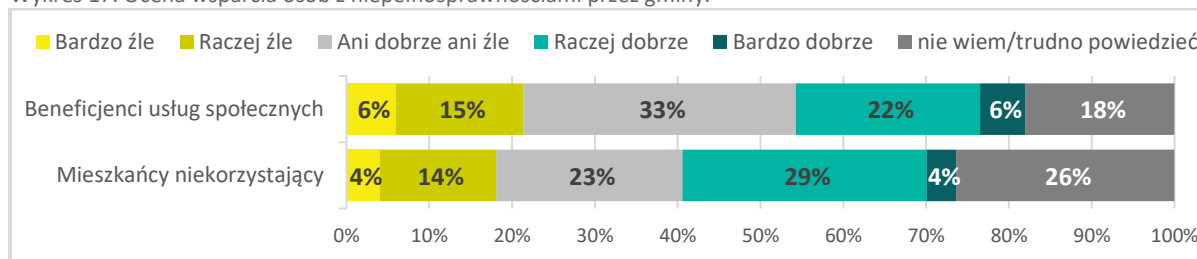
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 6% stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 17% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

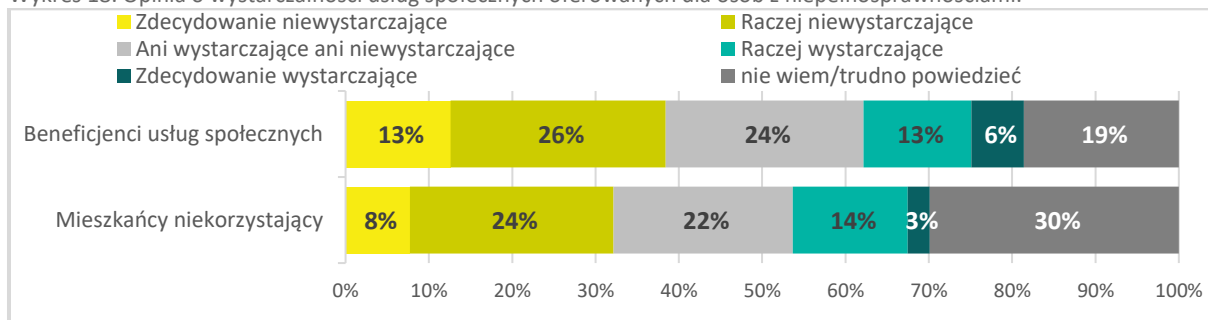
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu żuromińskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (28% beneficjentów usług społecznych, 33% niekorzystających z nich).

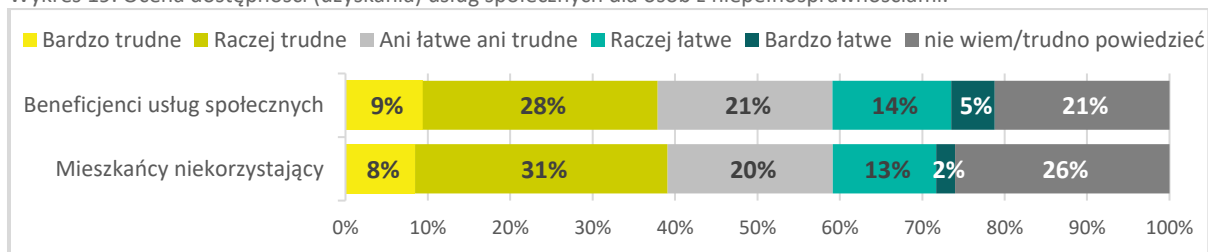
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminy powiatu żuromińskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 32% niekorzystających z nich).

Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (37% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

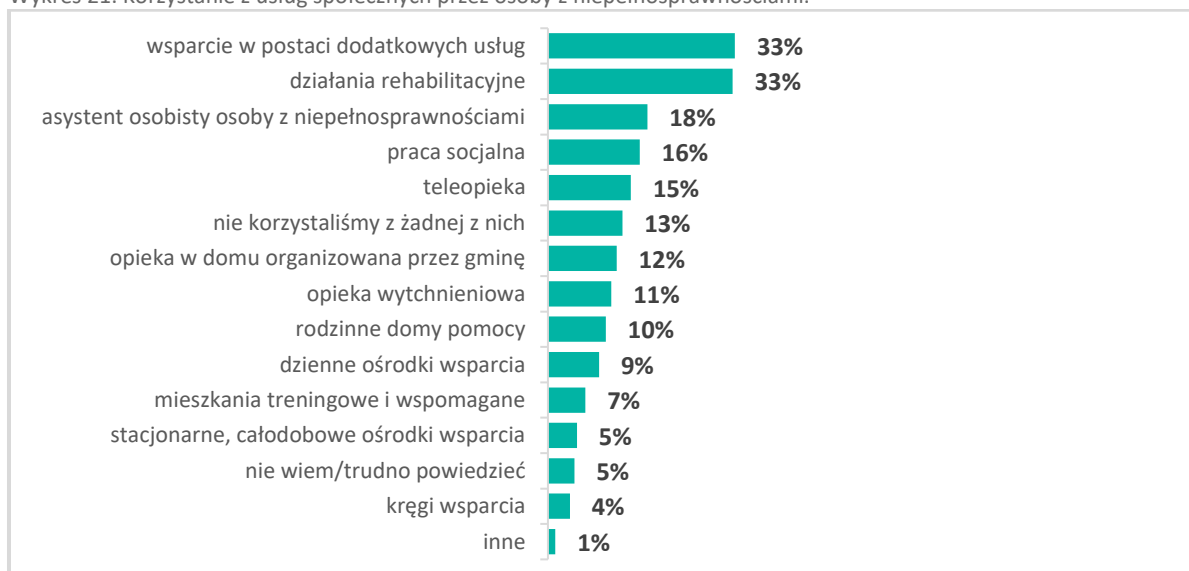

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- opieka w domu organizowana przez gminę
- pomoc profesjonalisty (lub pomoc wolontariusza) w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

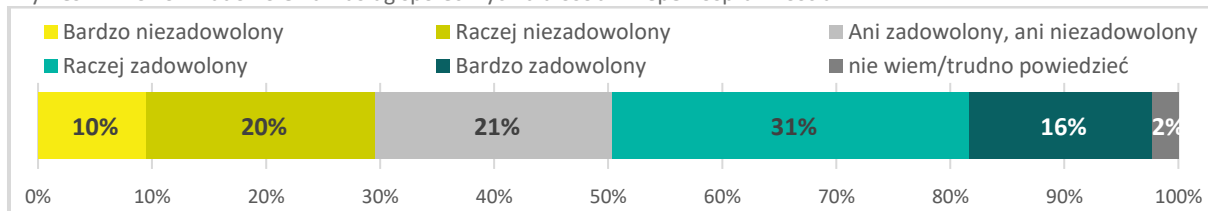

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu żuromińskiego osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu itp.)
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- pracy socjalnej
- teleopieki.

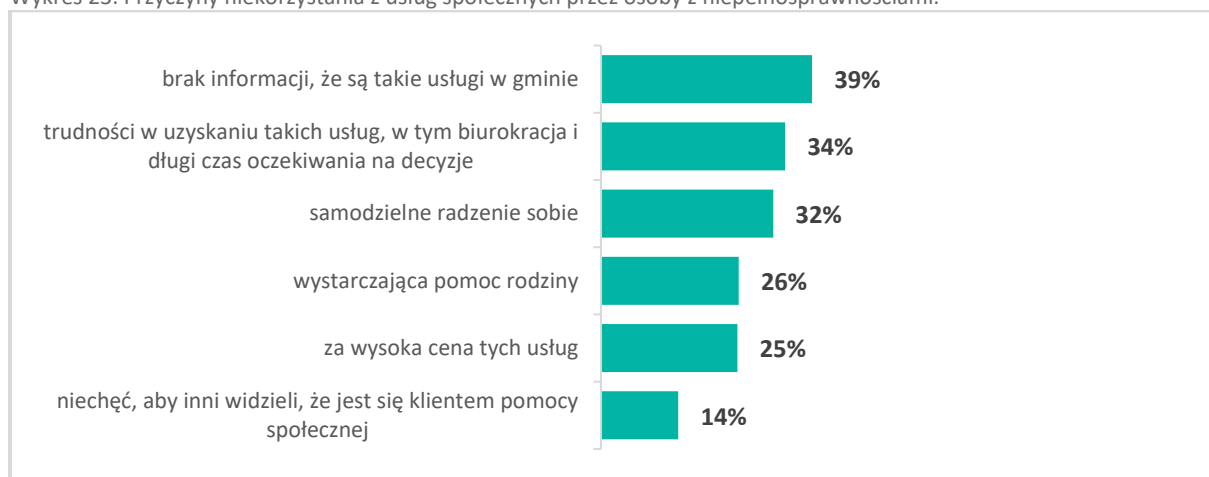
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gmin powiatu żuromińskiego, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (47% zadowolonych do 30% niezadowolonych).

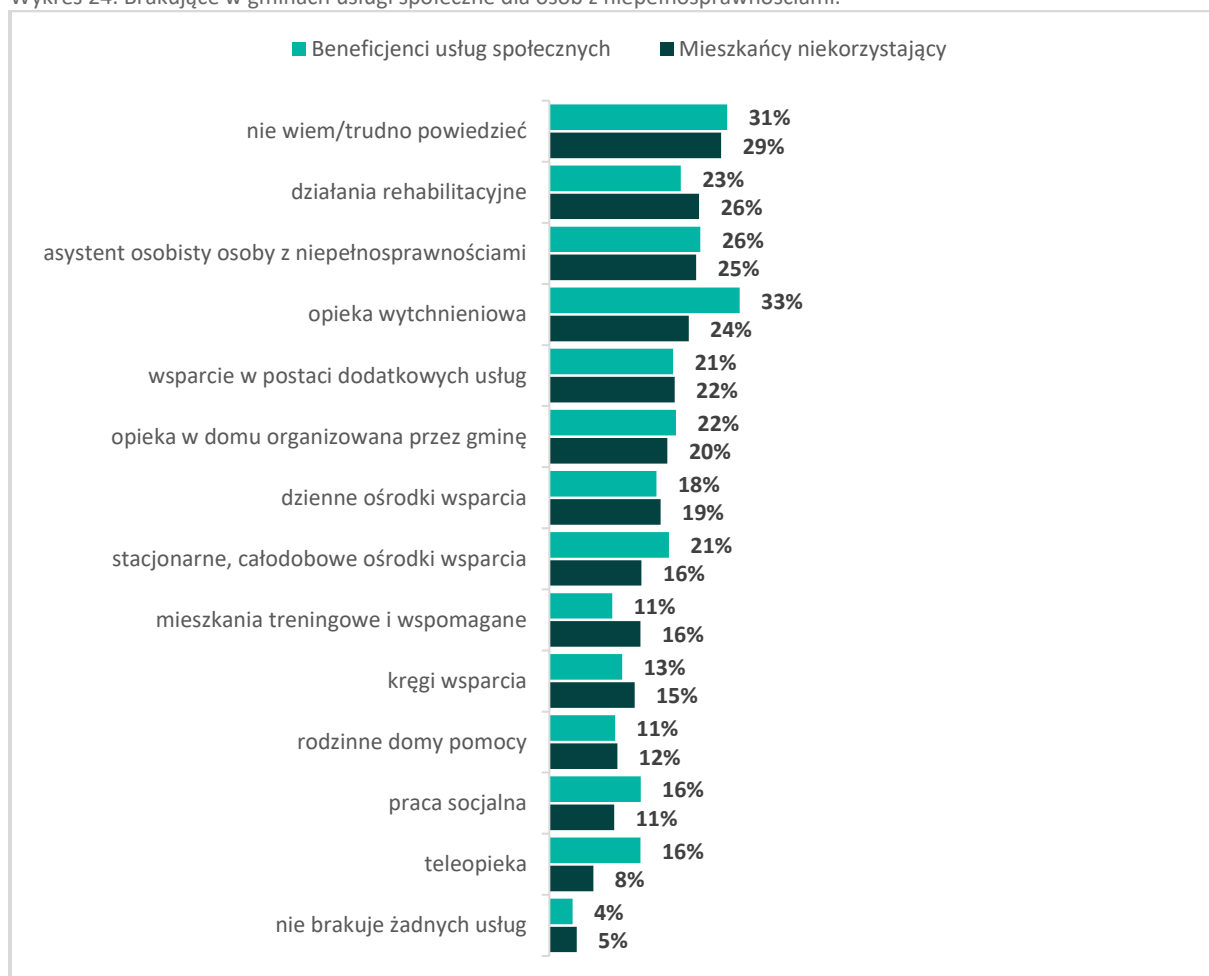
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (39% badanych), trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (34% pytanych) oraz radzenie sobie samodzielnie (32% respondentów).

Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

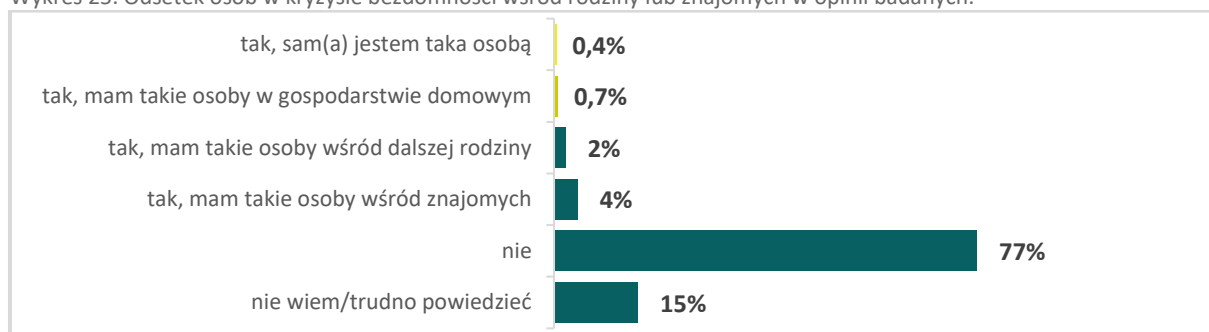
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

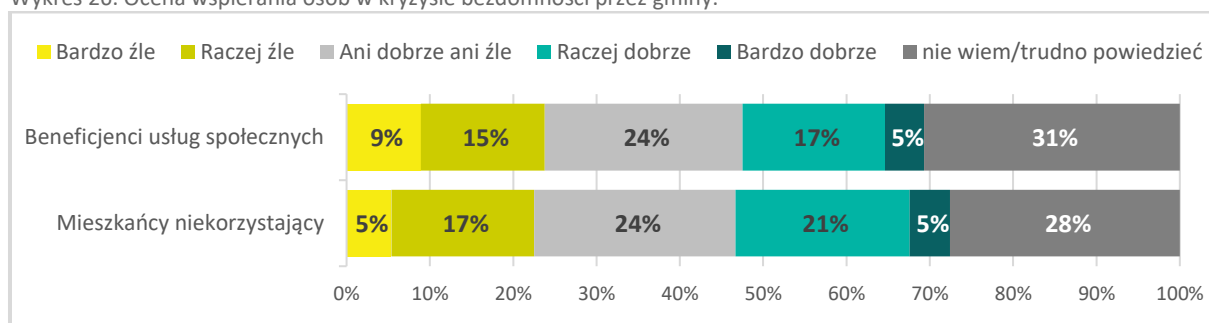
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego niespełna 0,4% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 0,7% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 2% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 4% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

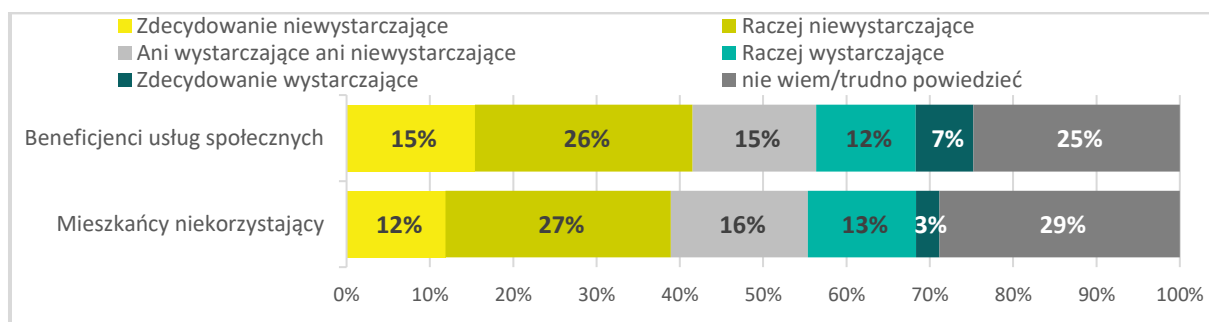
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców powiatu żuromińskiego zdanie, co do wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają, że gminy powiatu żuromińskiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (24% badanych), aniżeli dobrze wspierają (22% badanych). Z drugiej strony mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług częściej wskazują, że ich gminy dobrze wspierają osoby w kryzysie bezdomności (26% badanych), aniżeli źle wspierają (22% badanych).

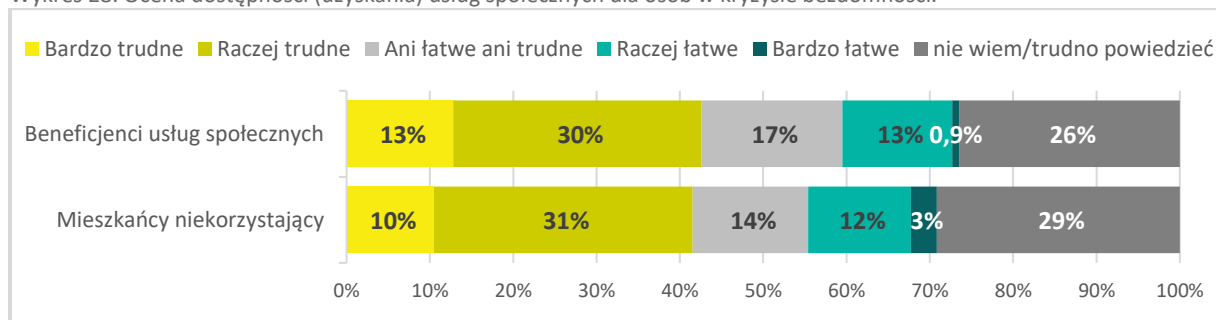
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu żuromińskiego są niewystarczające (41% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

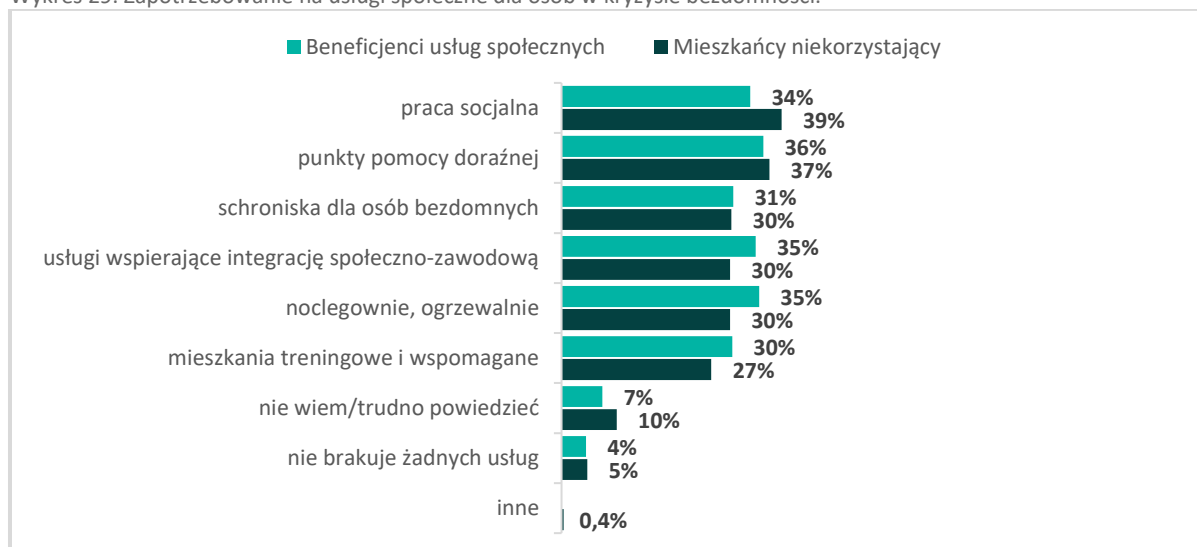
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (43% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

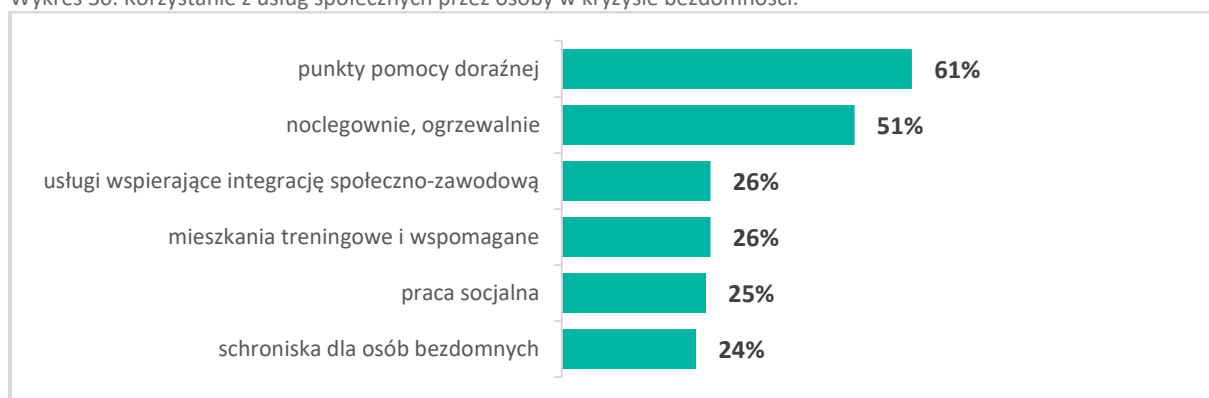

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności
- punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaźnie, punkty poradnictwa)
- schroniska dla osób bezdomnych.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

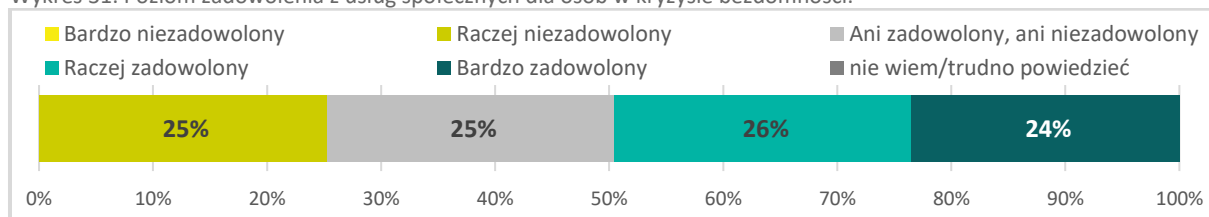

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu żuromińskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową.

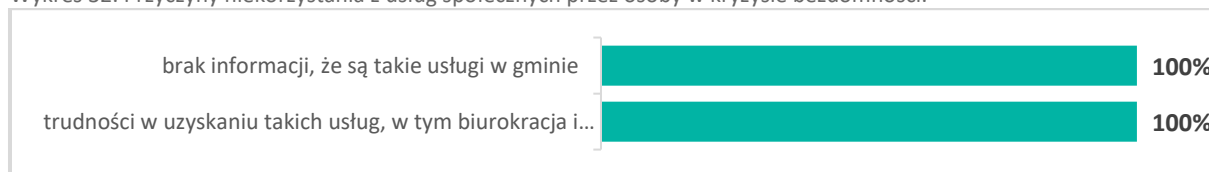
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone.

Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

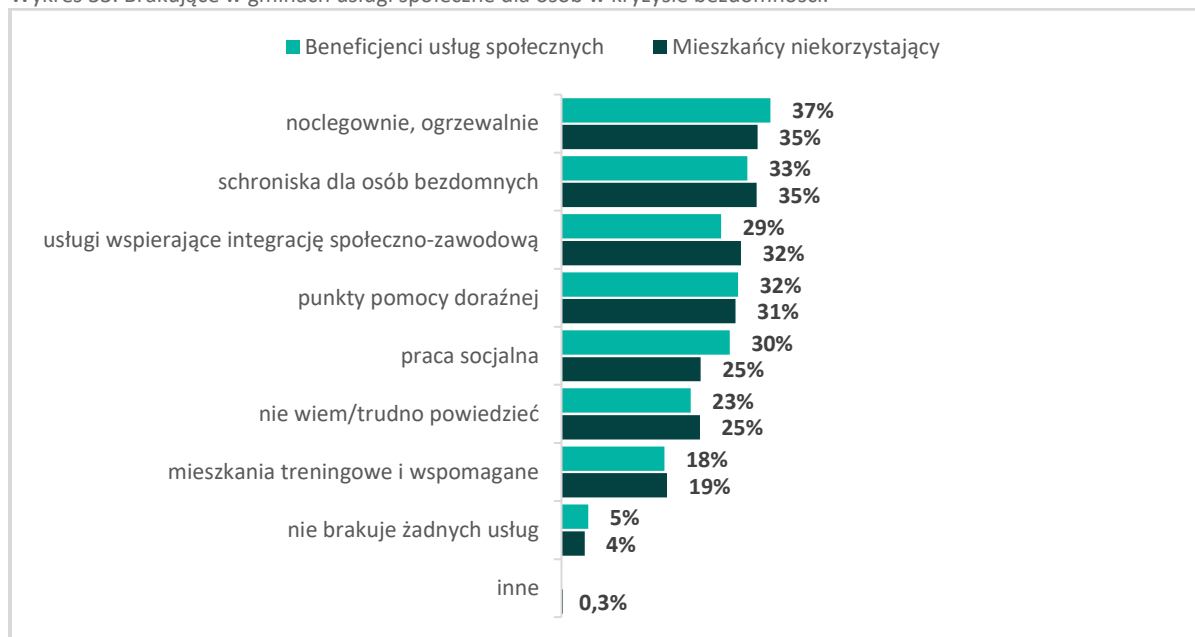

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały na brak informacji, że są takie usługi

w gminie oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracją i długi czas oczekiwania na decyzję (po 100% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

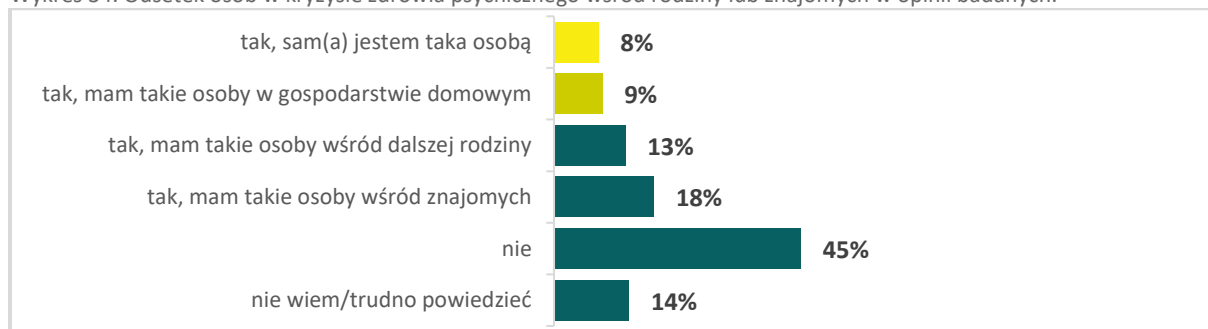
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego realizowanych usług społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

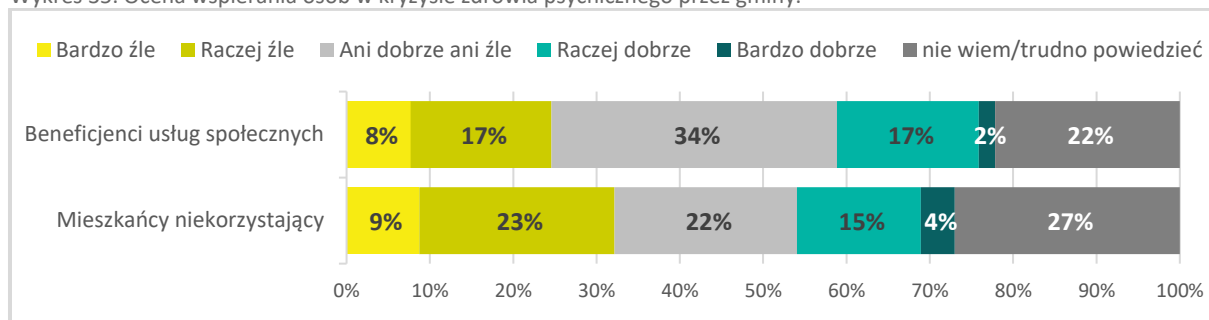
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 8% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 13% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 18% wśród znajomych.

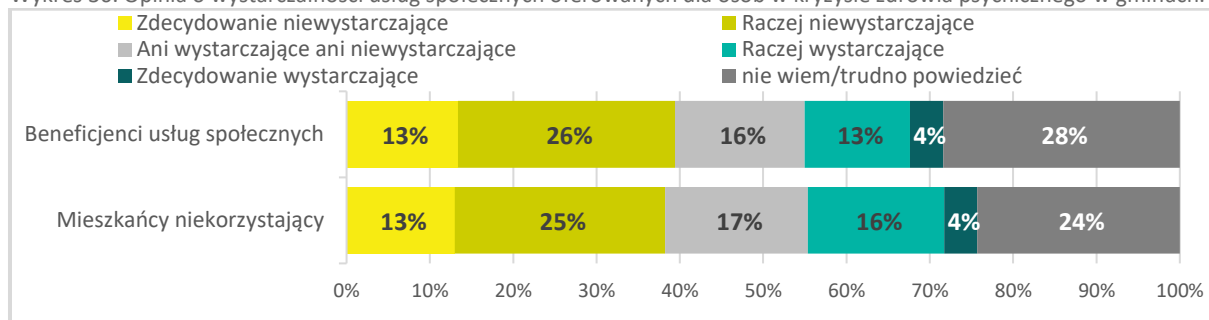
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu żuromińskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (25% beneficjentów usług społecznych, 32% niekorzystających z nich).

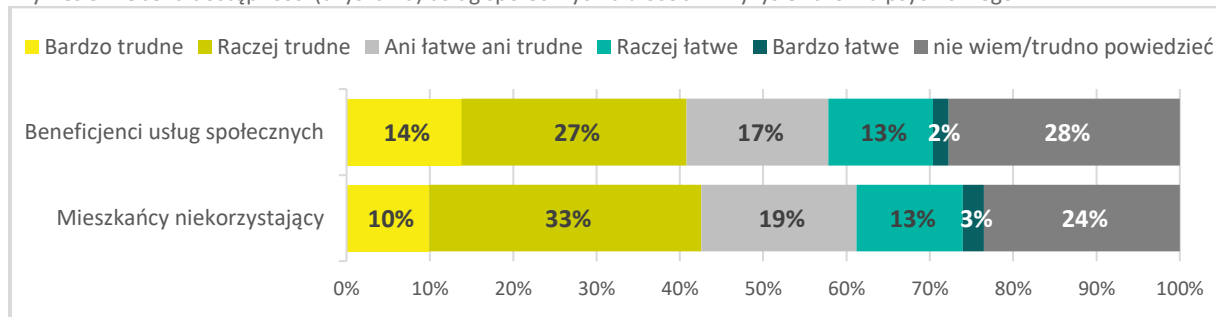
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu żuromińskiego są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 38% niekorzystających z nich).

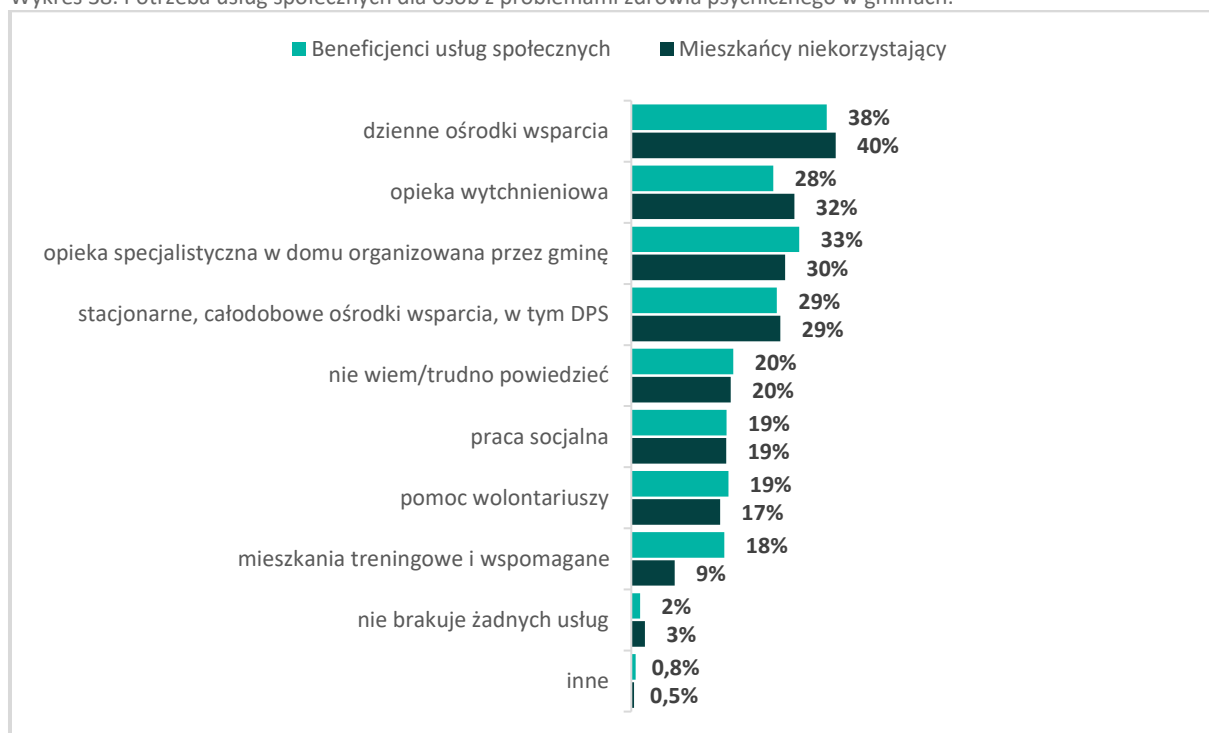
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest trudne (41% beneficjentów usług społecznych, 43% niekorzystających z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

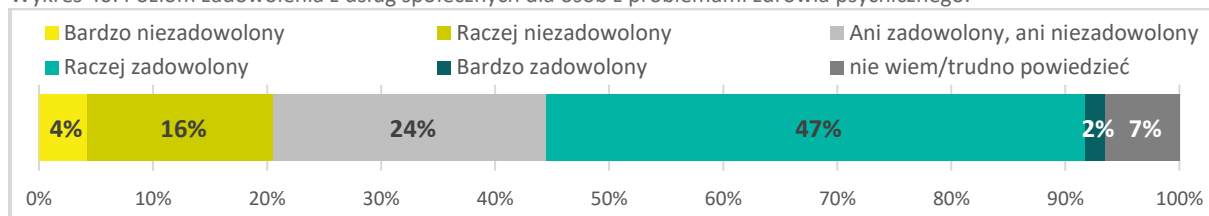

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu żuromińskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu żuromińskiego korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (49% zadowolonych do 20% niezadowolonych).

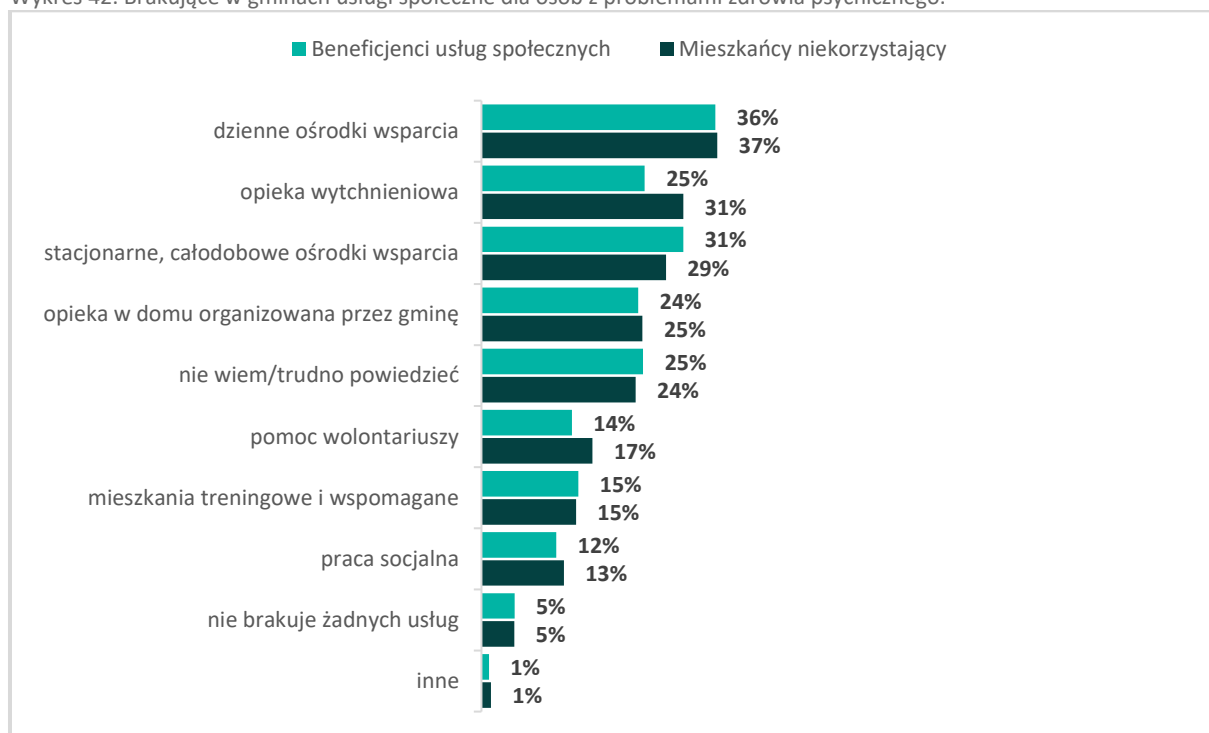
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (51% badanych) oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzję (38% badanych).

Wykres 42. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

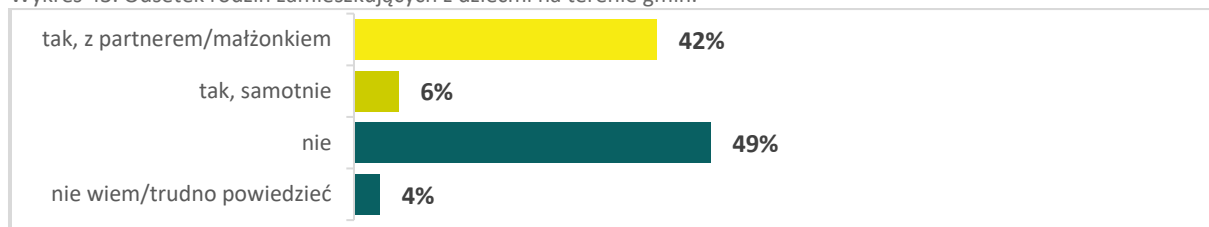
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.**

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

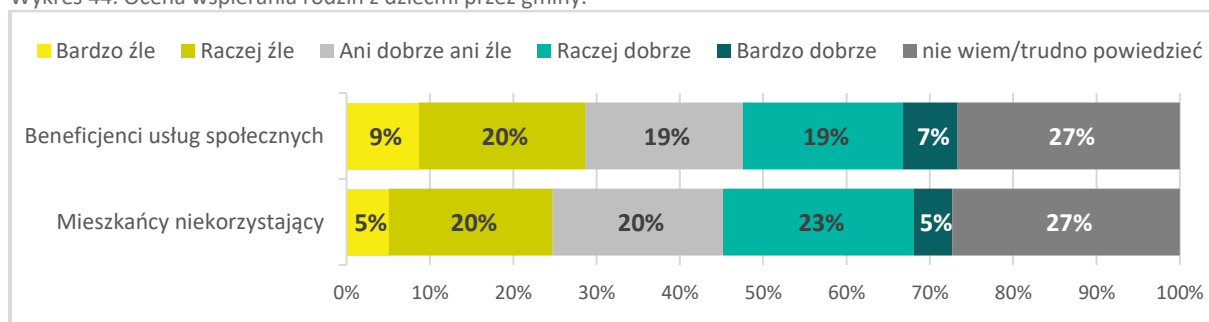
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 42% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 6% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 49% nie posiada dzieci.

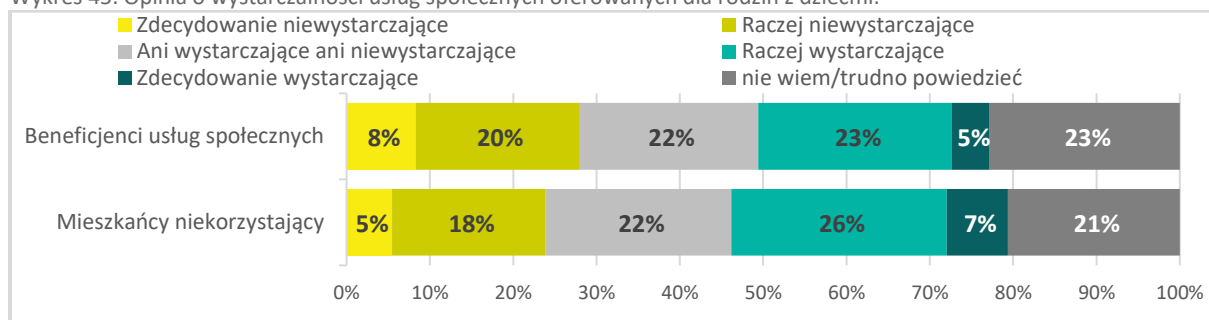
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców powiatu żuromińskiego zdania, co do wspierania rodzin z dziećmi są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają, że gminy powiatu żuromińskiego źle wspierają rodziny z dziećmi (29% ankietowanych), aniżeli dobrze wspierają (26% ankietowanych). Z drugiej strony mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług częściej wskazują, że ich gmina dobrze wspiera rodziny z dziećmi (28% badanych), aniżeli źle wspiera (25% badanych).

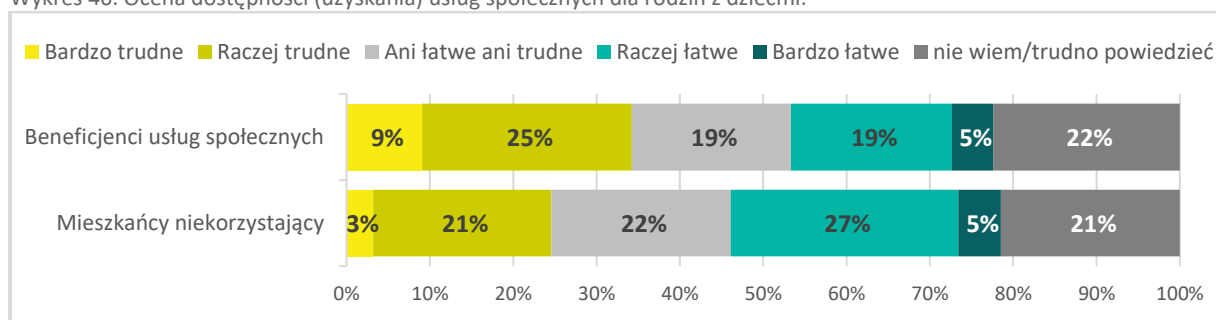
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu żuromińskiego są wystarczające (28% beneficjentów usług społecznych, 33% niekorzystających z nich).

Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu żuromińskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (34% badanych) niż jest łatwe (24% badanych). Natomiast

mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (32% badanych uznało, że jest łatwe, 24% badanych, że jest trudne).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

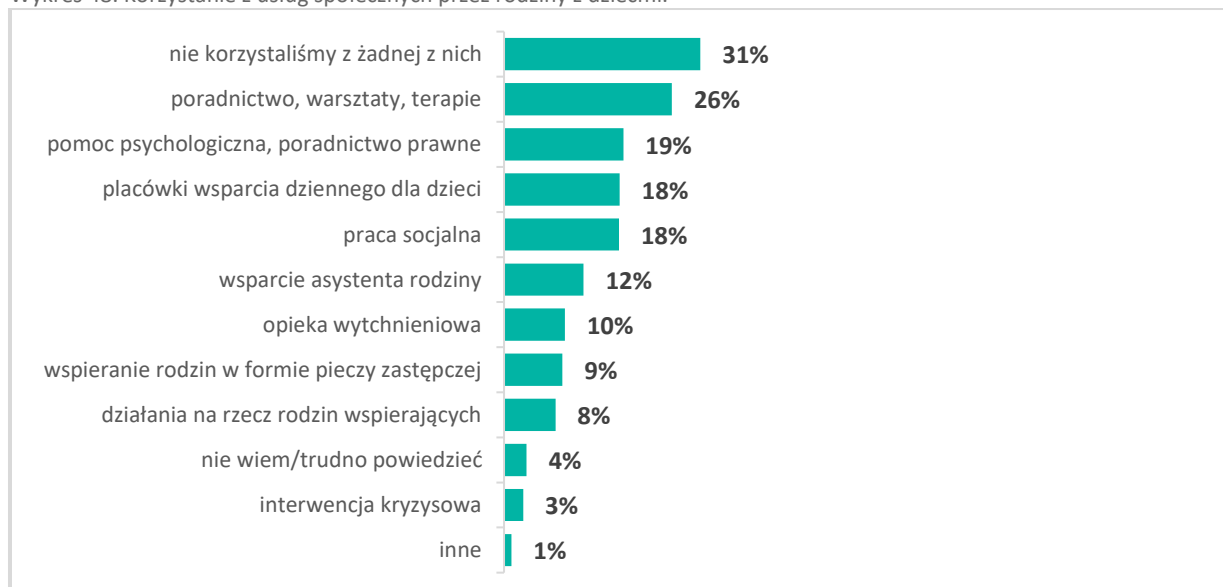

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

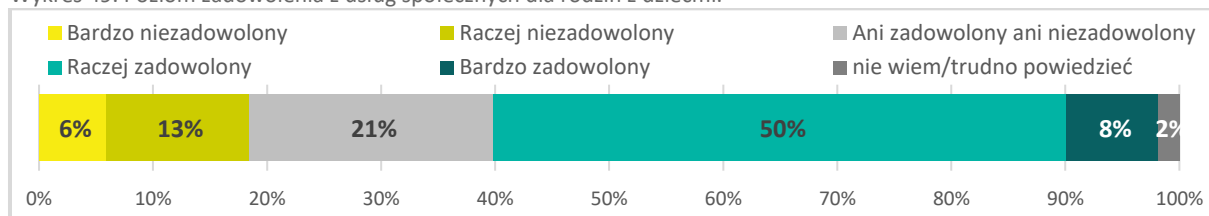

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu żuromińskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

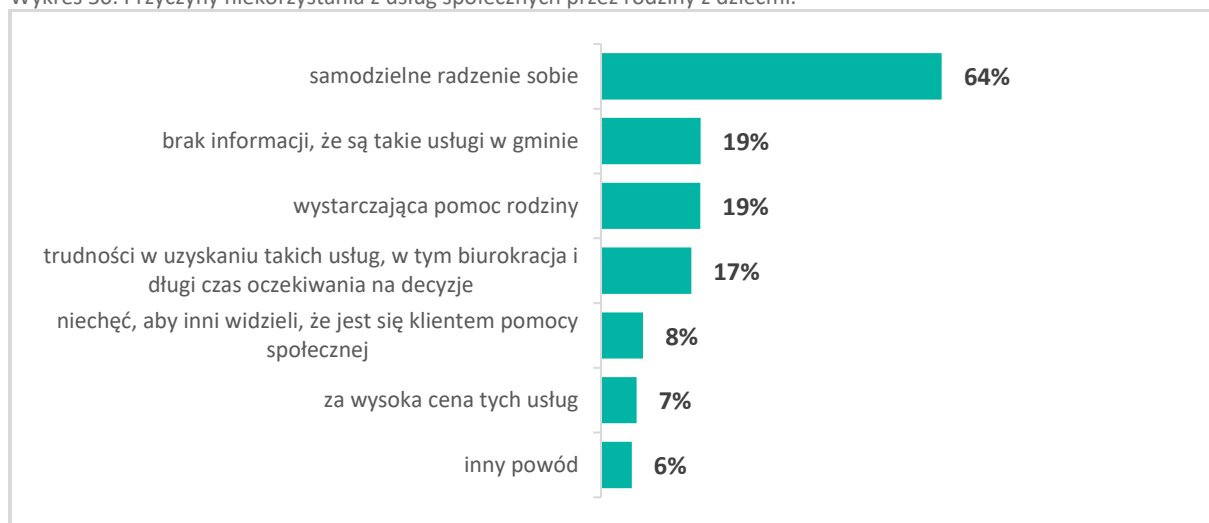
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu żuromińskiego korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (58% zadowolonych do 19% niezadowolonych).

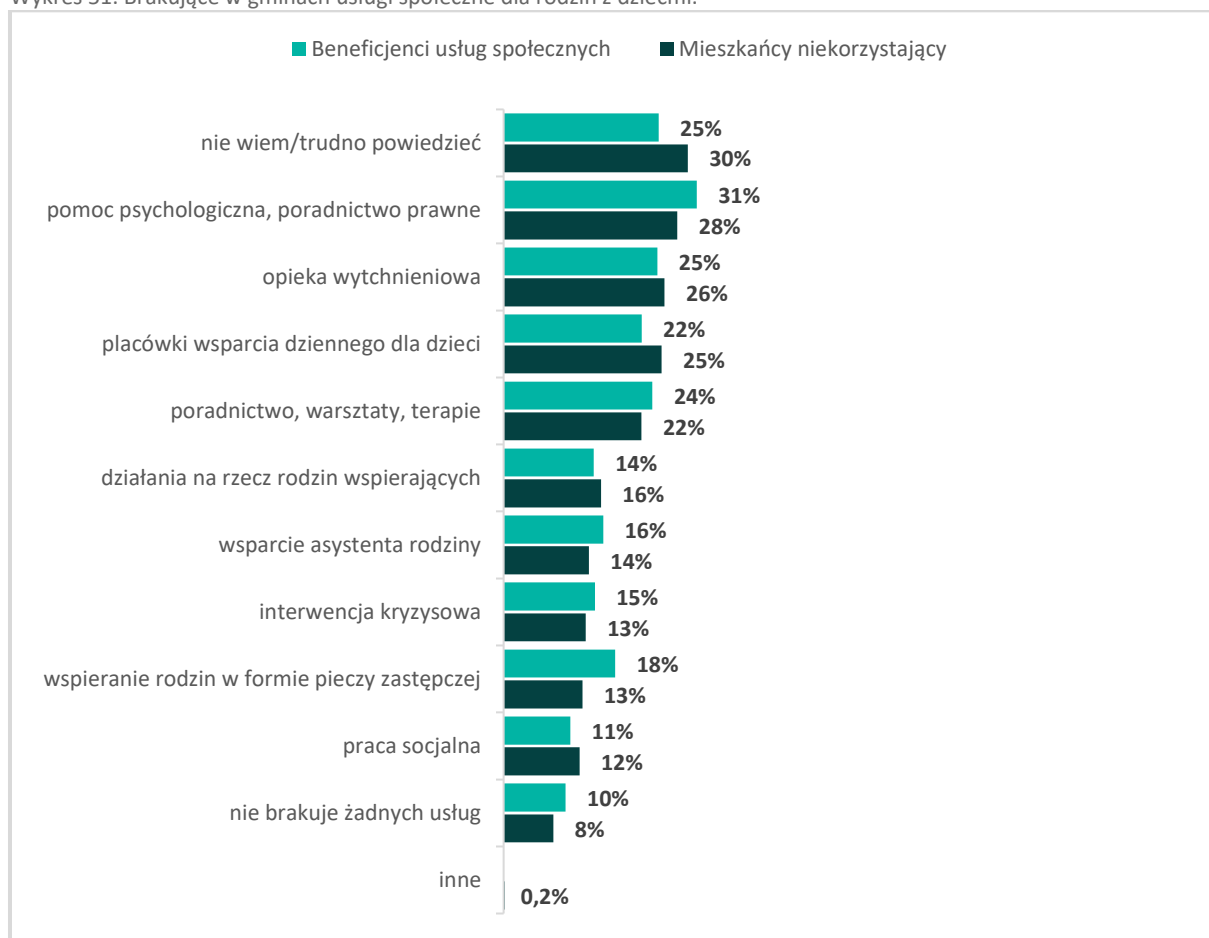
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (64% badanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (19% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

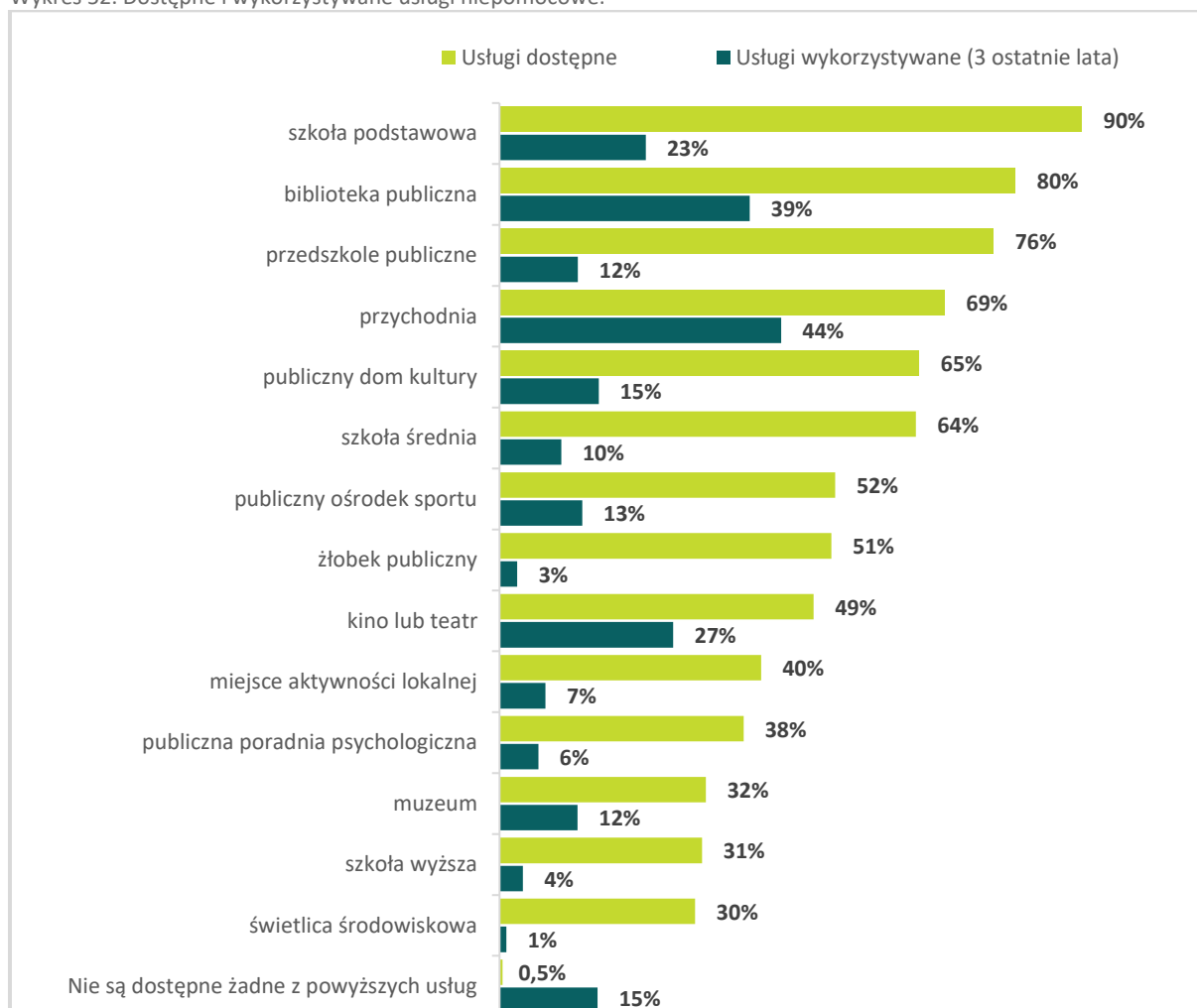
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

6. Usługi niepomocowe dostępne w powiecie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

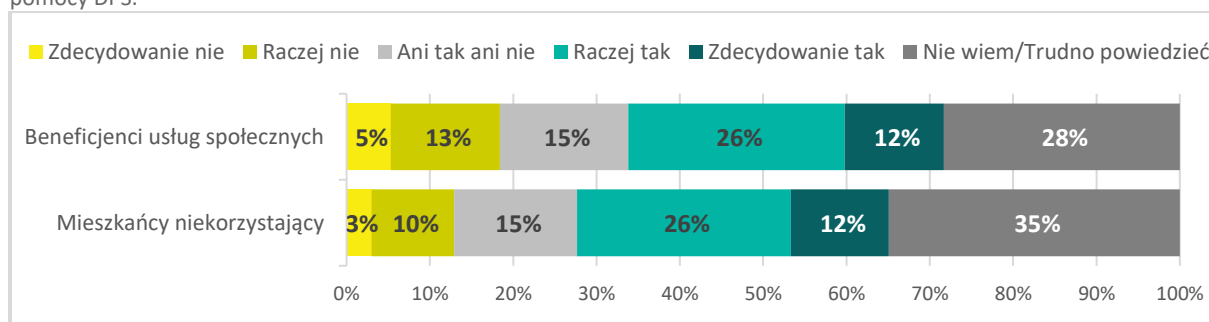
- szkoła podstawowa (90% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (80% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (76% ankietowanych)
- przychodnia (69% ankietowanych).
- publiczny dom kultury (65% ankietowanych)
- szkoła średnia (64% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (52% ankietowanych)
- żłobek publiczny (51% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (44% badanych) oraz biblioteka (39% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

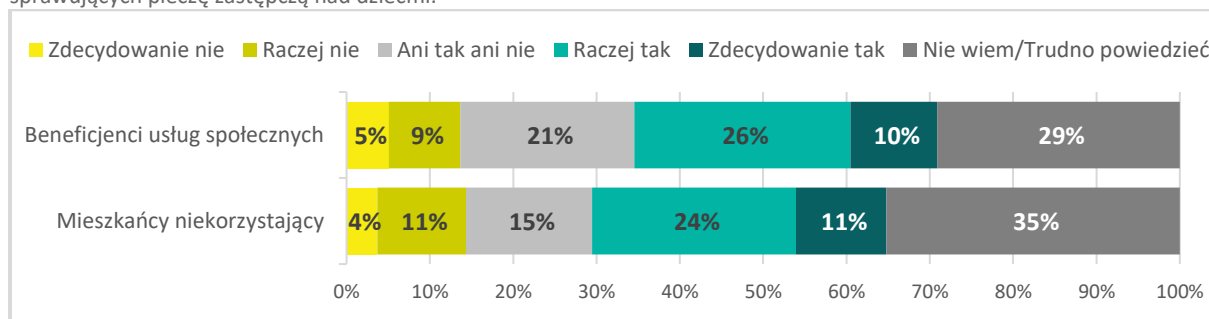
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (38% beneficjentów usług społecznych, 38% niekorzystających z nich).

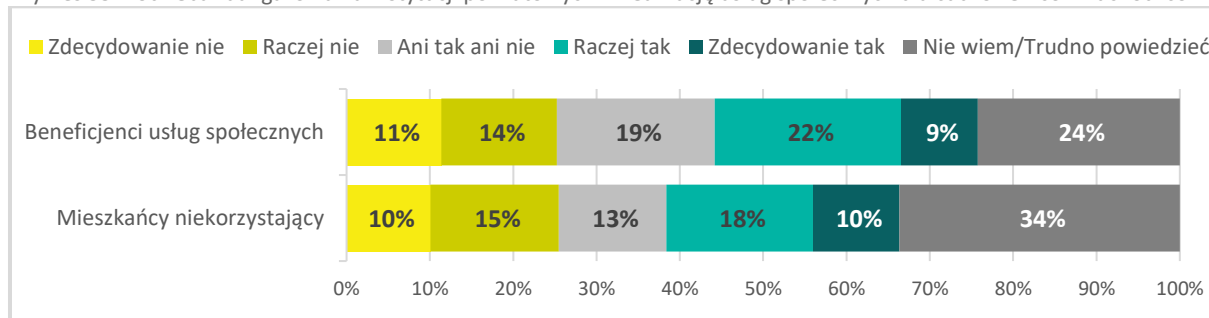
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (36% beneficjentów usług społecznych, 35% niekorzystających z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu żuromińskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (31% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W POWIECIE ŻUROMIŃSKIM

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

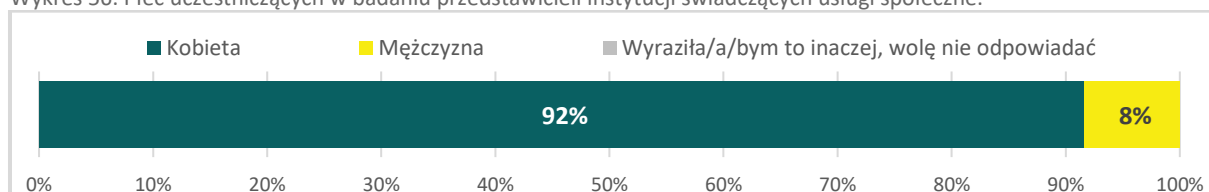
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W powiecie żuromińskim przeprowadzono 12 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminach powiatu żuromińskiego.

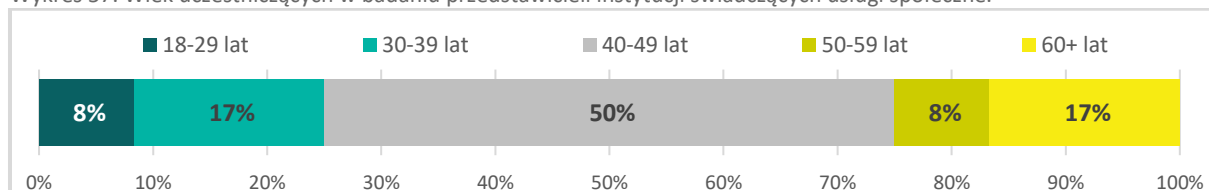
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 92% badanych).

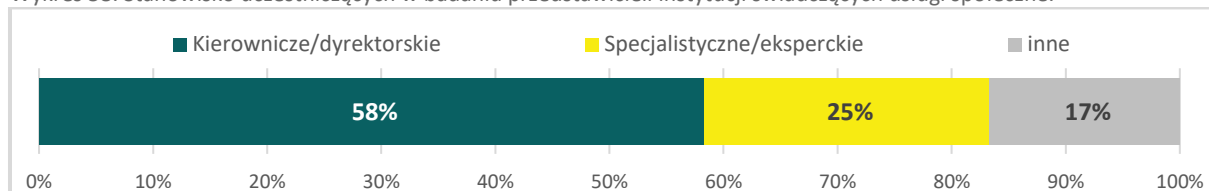
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni wszystkie grupy wiekowej, wśród których odnotowano jedną dominującą grupę ankietowanych w wieku od 40 do 49 lat (50% ankietowanych)

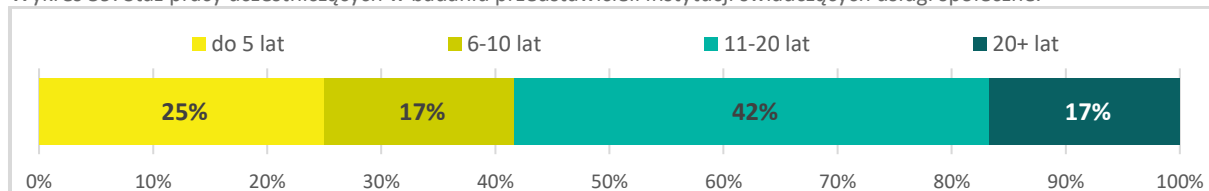
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni trzy grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy i dyrektorzy (58% ankietowanych).

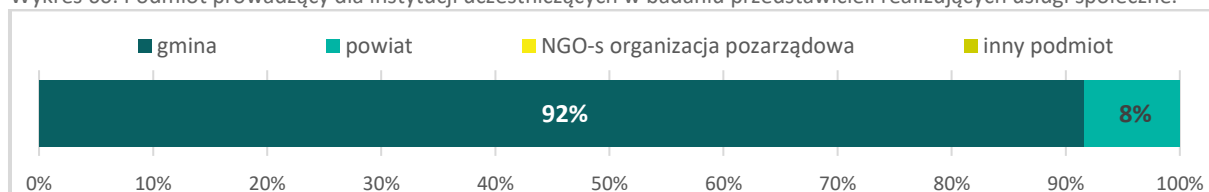
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni cztery grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 11-20 lat (42% ankietowanych).

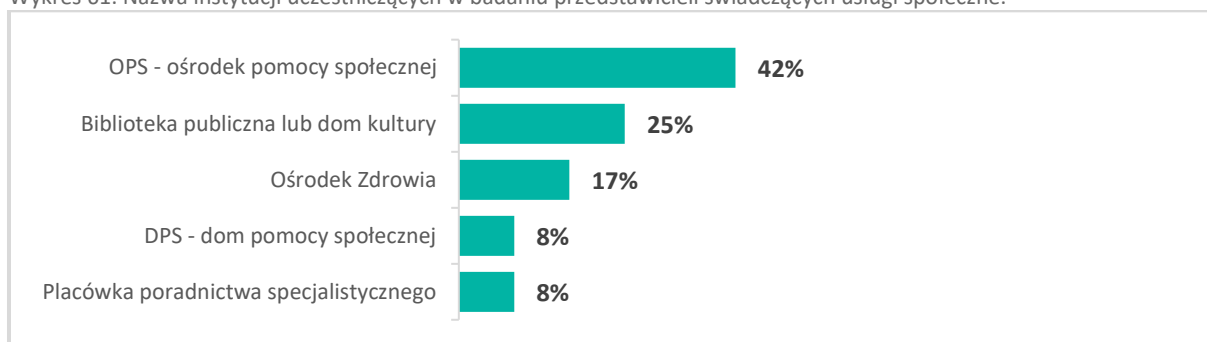
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane tylko dwa podmioty i była to gmina oraz powiat.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

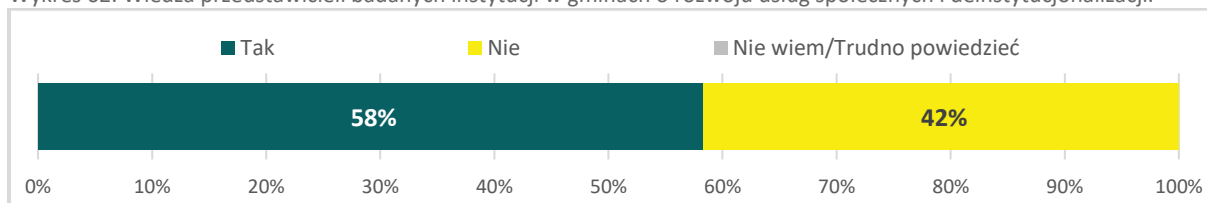
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane było pięć podmiotów: ośrodek pomocy społecznej, biblioteka publiczna lub dom kultury, ośrodek zdrowia, dom pomocy społecznej oraz placówka poradnictwa specjalistycznego.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

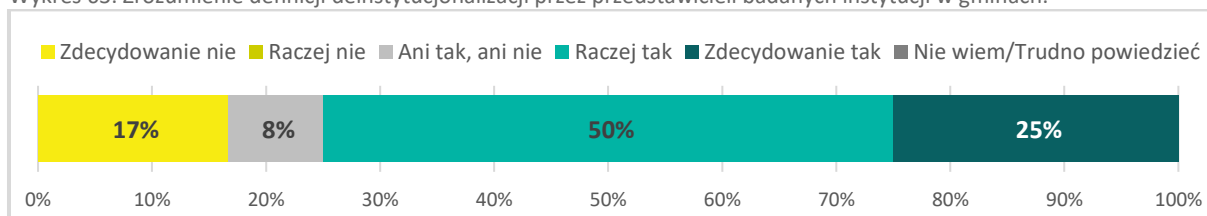
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ponad połowa (58% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w gminach powiatu ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określaną pojęciem deinstytucjonalizacji.

Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach.

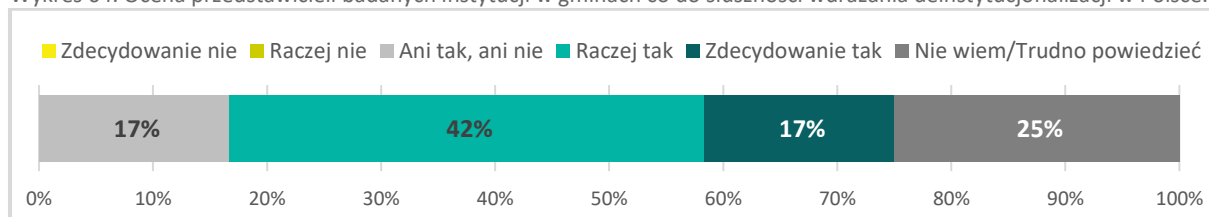

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych

(M. Rymśza, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla zdecydowanej większości (75% ankietowanych) respondentów.

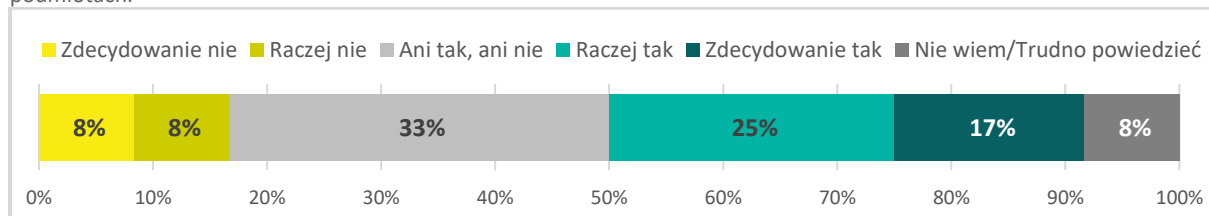
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ponad połowa (59% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słuszym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

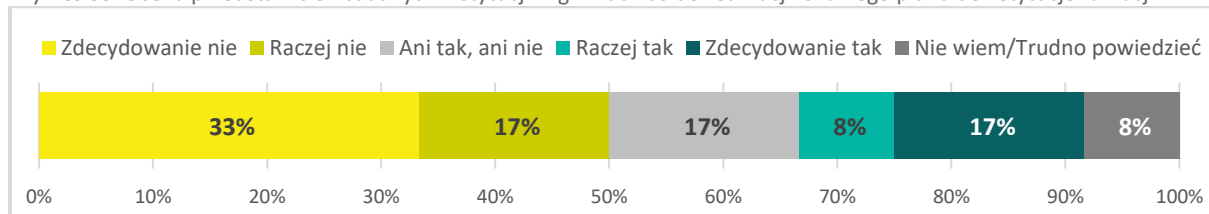
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji (42% ankietowanych) przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

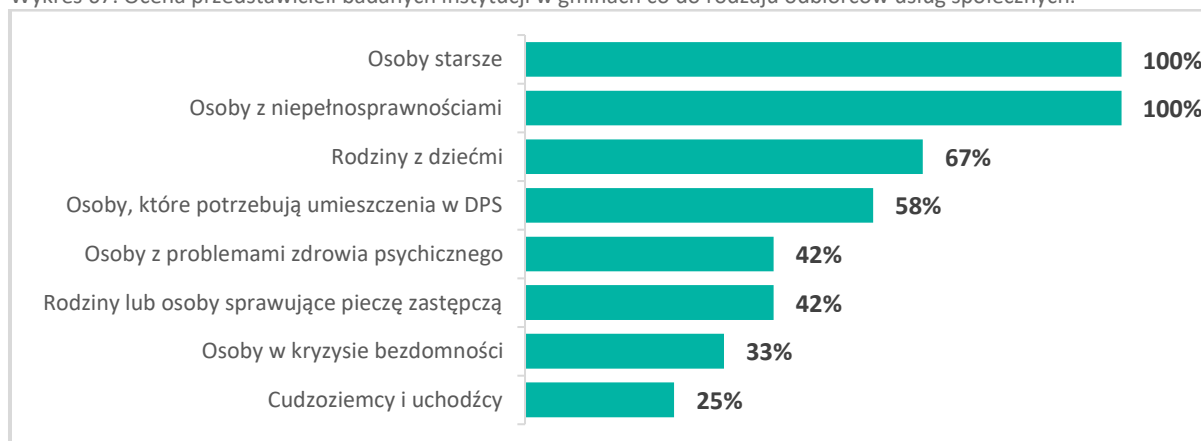
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 25% instytucji zlokalizowanych w powiecie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

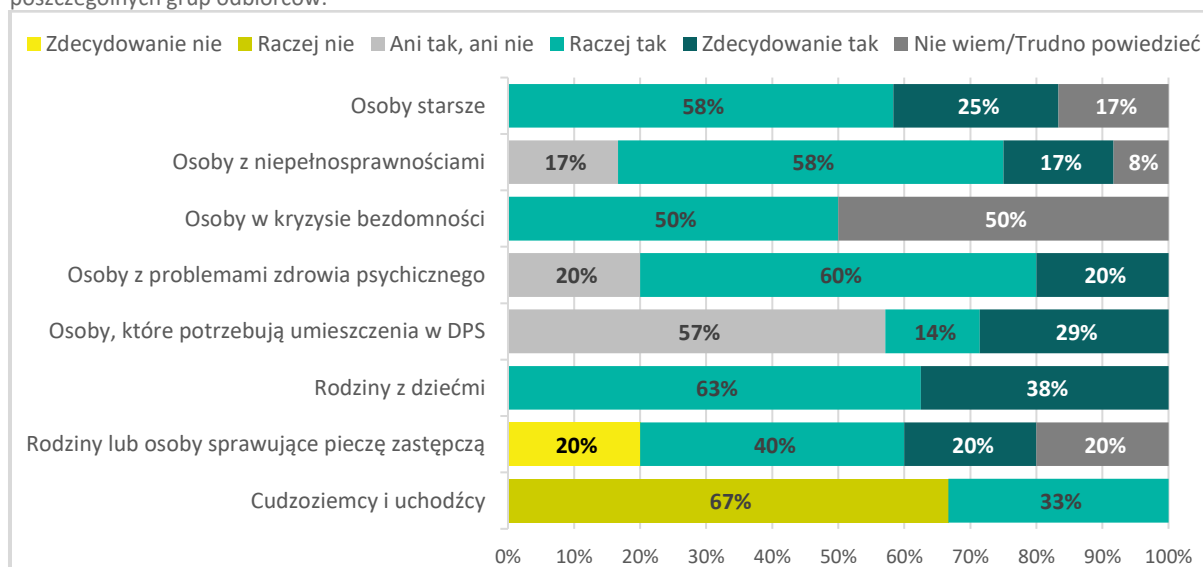
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi oraz osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS.

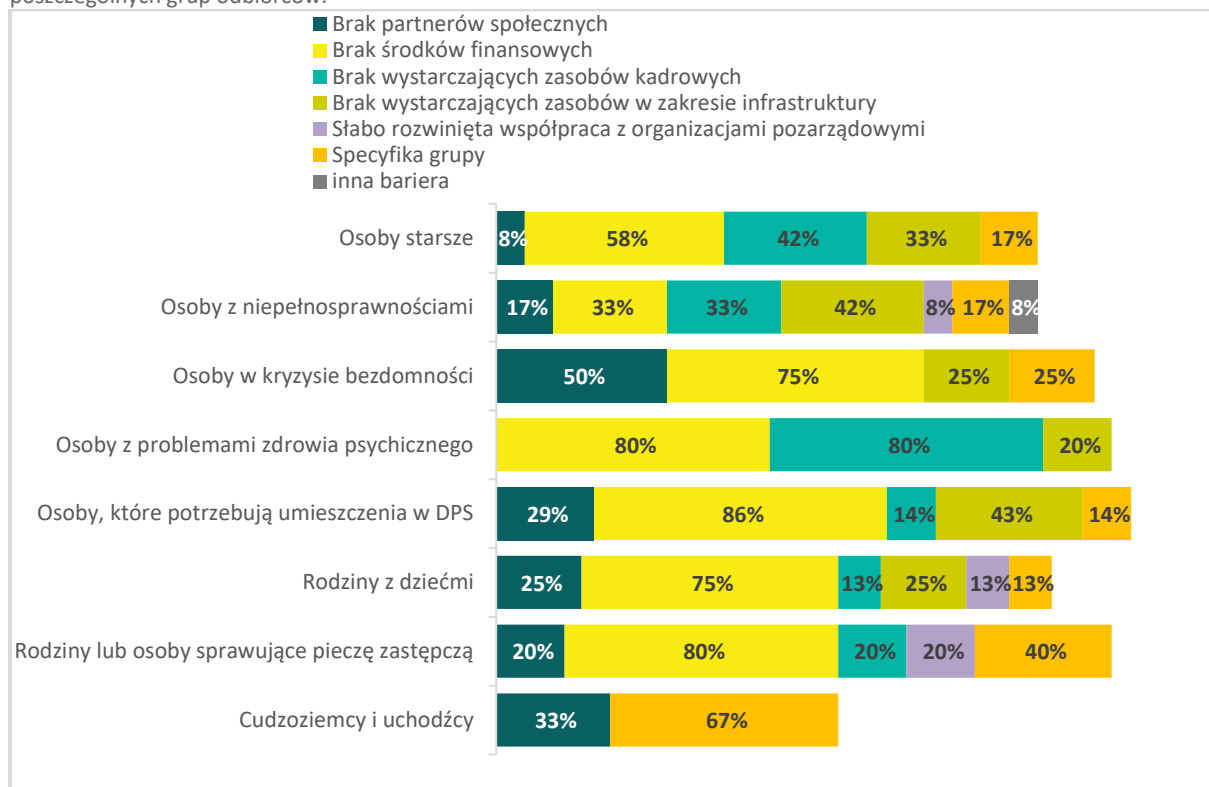
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

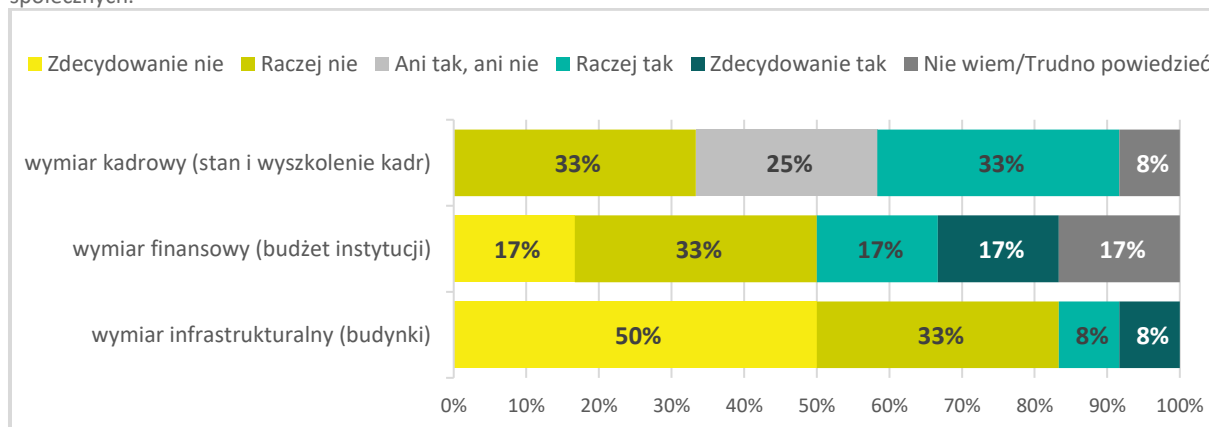
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie żuromińskim to: brak środków finansowych, brak partnerów społecznych oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

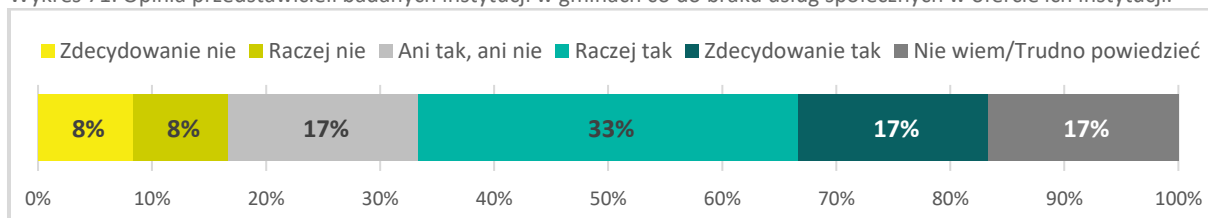
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 33% gotowe do 33% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 34% gotowe do 50% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 16% gotowe do 83% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

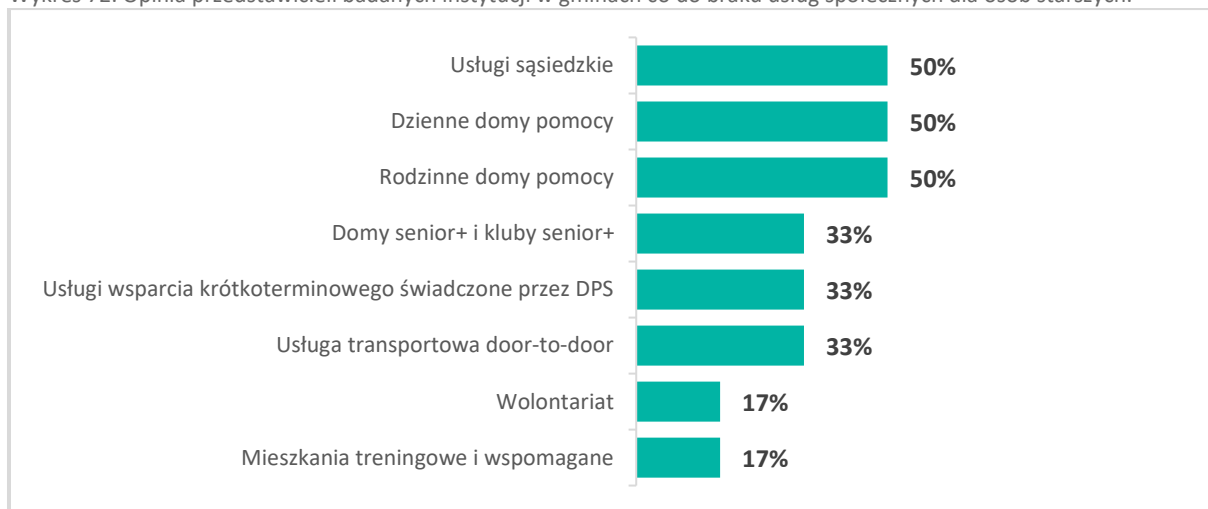
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem połowy (50% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

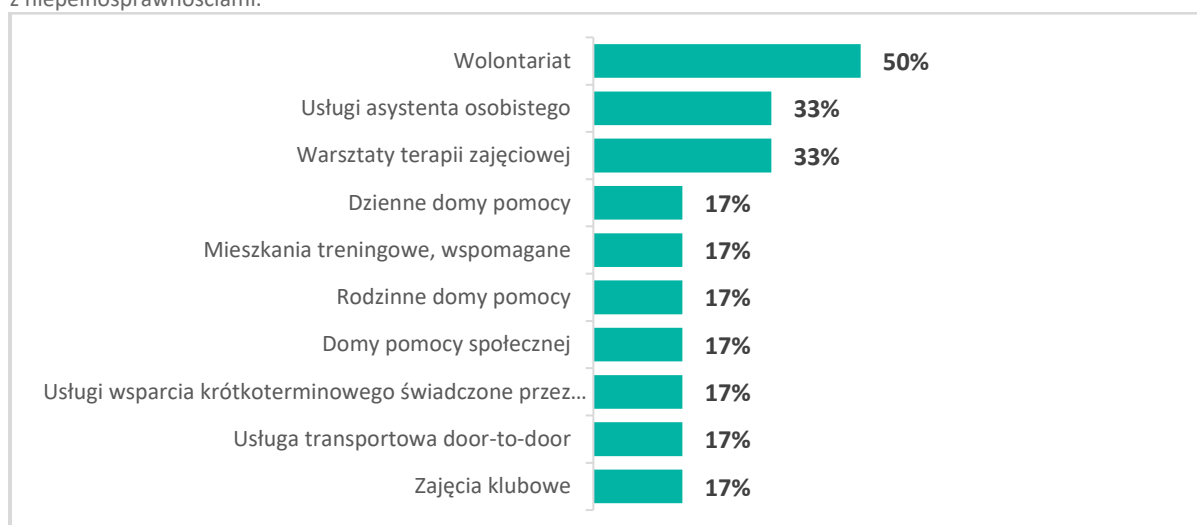
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług sąsiedzkich, dziennych domów pomocy, rodzinnych domów pomocy, domów senior+ i klubów senior+, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, usług transportowych door-to-door, wolontariatu oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

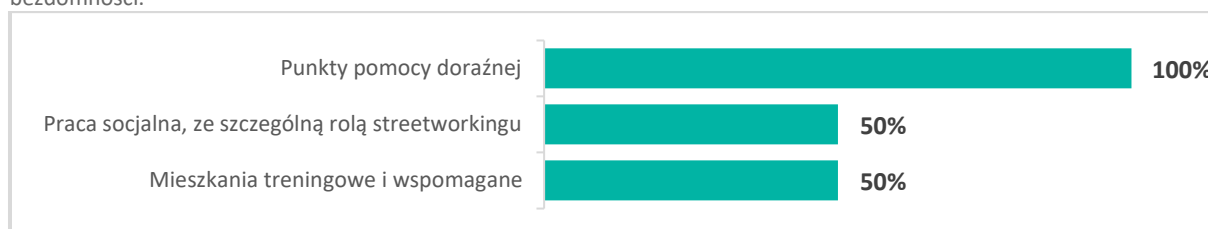
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: wolontariatu, usług asystenta osobistego, warsztatów terapii zajęciowej, dziennych domów pomocy, mieszkań treningowych i wspomaganych, rodzinnych domów pomocy, domów pomocy społecznej, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego przez DPS, usług transportowych z i na miejsce zamieszkania oraz zajęć klubowych.

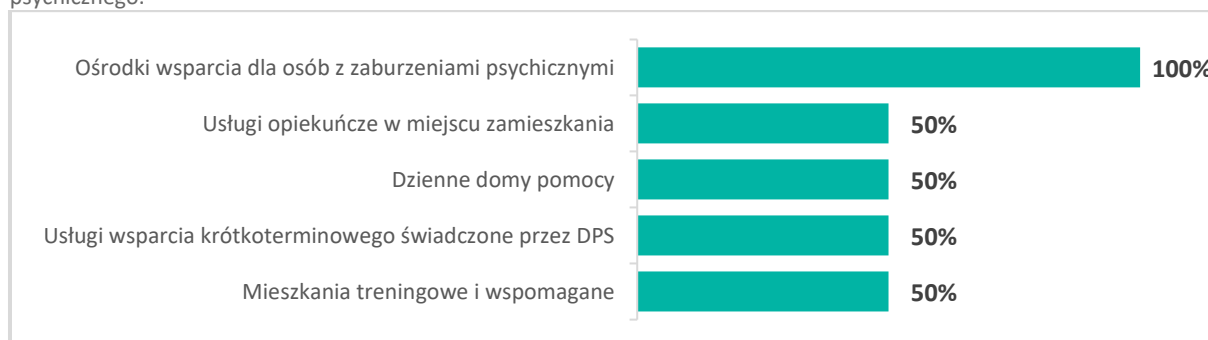
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: punktów pomocy doraźnej, pracy socjalnej, ze szczególną rolą streetworkingu oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

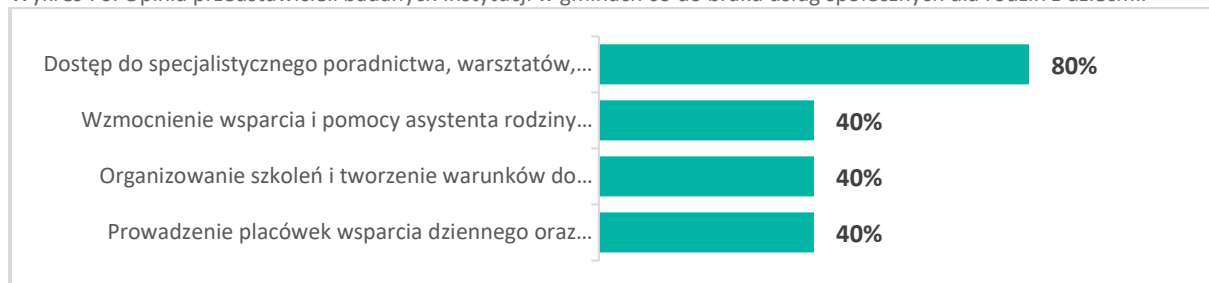
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: ośrodków wsparcia, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, dziennych domów pomocy, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego przez DPS oraz mieszkań treningowych i wspomaganych

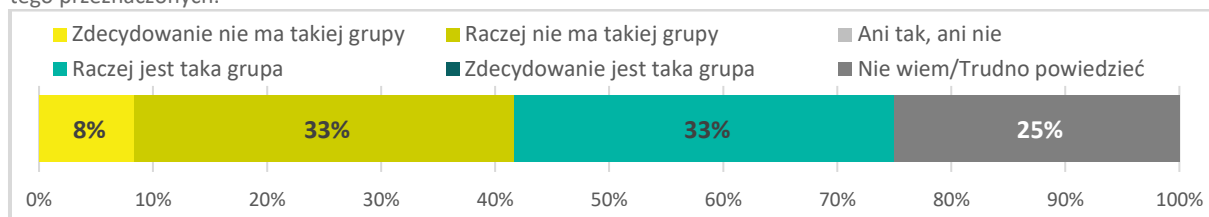
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii, wzmocnienia wsparcia i pomocy asystenta rodziny wobec rodziny przeżywającej trudności, organizowania szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

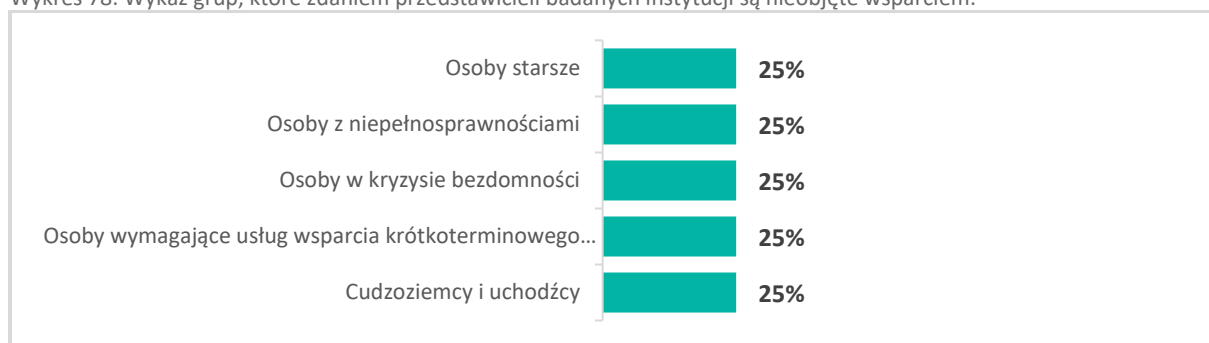
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w jednej trzeciej (33% ankietowanych) wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.

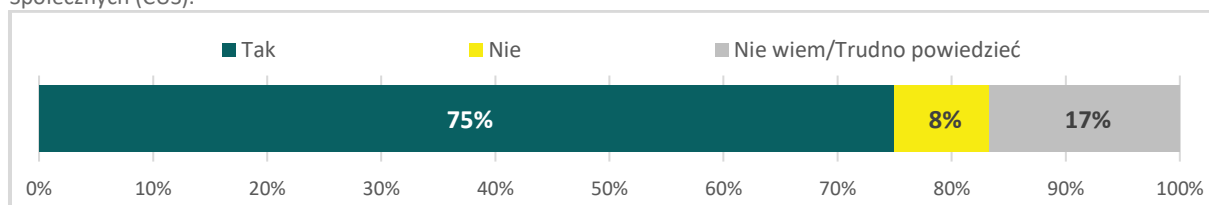
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupy społeczne nie objęte wsparciem instytucji gmin powiatu żuromińskiego to: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, osoby wymagające usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego przez DPS oraz cudzoziemcy i uchodźcy.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie powiatu żuromińskiego.

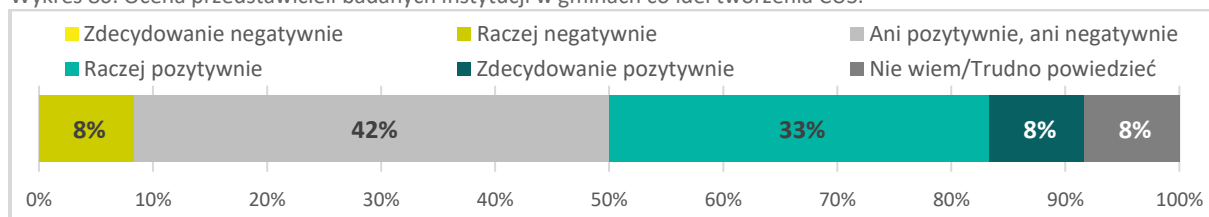
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (75% ankietowanych) w powiecie żuromińskim słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

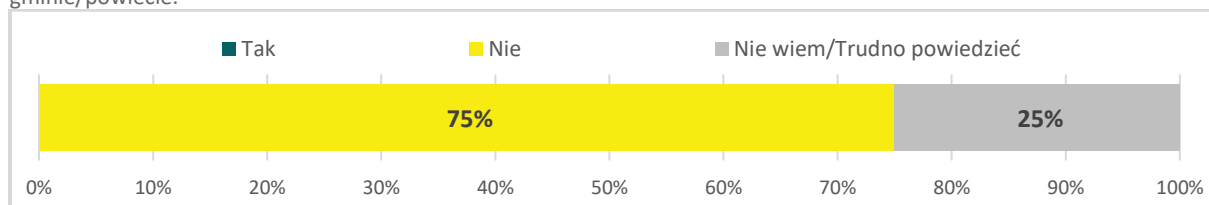
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (41%) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

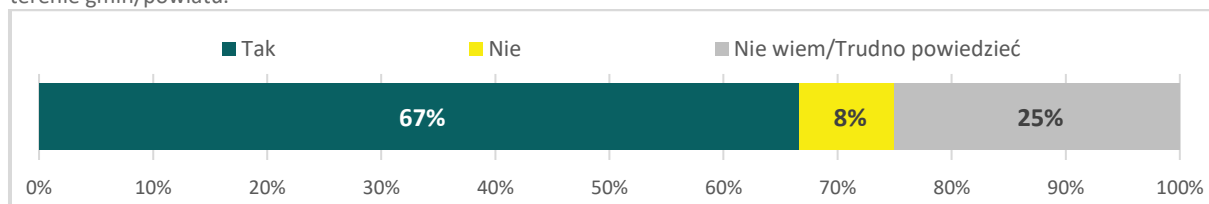
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość przedstawicieli badanych instytucji (75% ankietowanych) przyznała, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gmin powiatu żuromińskiego.

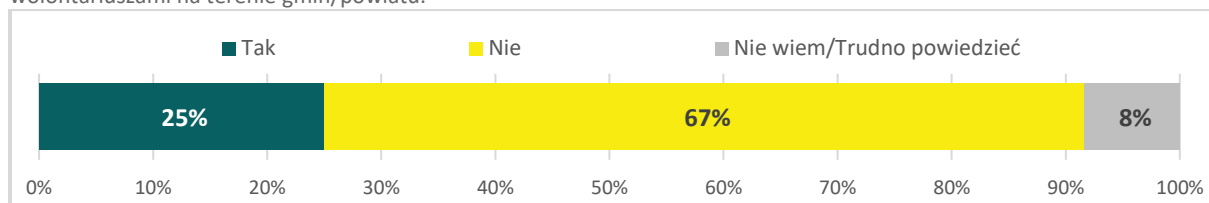
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (67% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

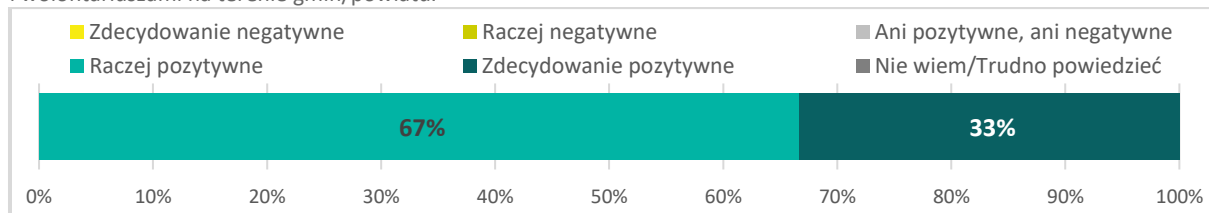
Wykres 83. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jedna czwarta (25% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

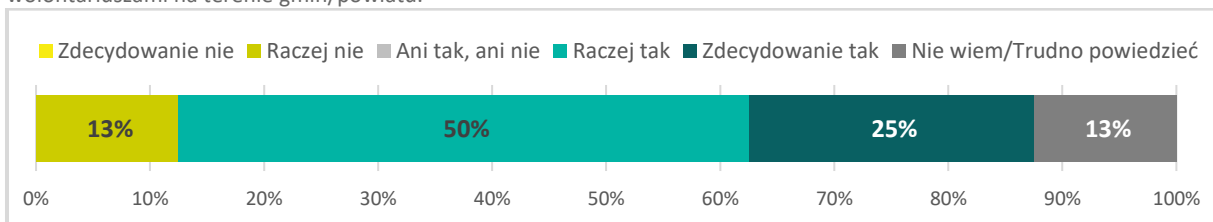
Wykres 84. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne (100% ankietowanych).

Wykres 85. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi (75% badanych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie żuromińskim w 2023 r.	15
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie żuromińskim w 2023 r.	16
Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie żuromińskim w 2023 r.	16
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu żuromińskiego	17
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu żuromińskiego	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu żuromińskiego według rodzaju prowadzonej działalności	19
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu żuromińskiego	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	21
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie żuromińskim w 2023 roku	21
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie żuromińskim 2023 roku	22
Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	23
Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie żuromińskim w 2023 r.	27

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	29
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	29
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	29
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	29
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	30
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gmin przez respondentów.....	30
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.....	30
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy.....	31
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	31
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	31
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	32
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	32
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	33
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	33
Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych.	33
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	34
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy.	34
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.	35
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	35
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	35
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	36
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	36
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	38
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy.	38
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	39
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	39
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	39
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	41
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	41

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy.....	42
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach.	42
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach. ...	43
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	44
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	44
Wykres 42. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	45
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin.	45
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy.....	46
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	46
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	46
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	47
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	47
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	48
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	48
Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.	49
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.	50
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	51
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	51
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	52
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	54
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	55
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	55
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach.	55
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	56

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	56
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	56
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	57
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	57
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	58
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	58
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.	59
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.	59
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	60
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	60
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	60
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	61
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	61
Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.	61
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	62
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.	62
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	62
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu.	63
Wykres 83. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.	63
Wykres 84. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.	63
Wykres 85. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu.	64